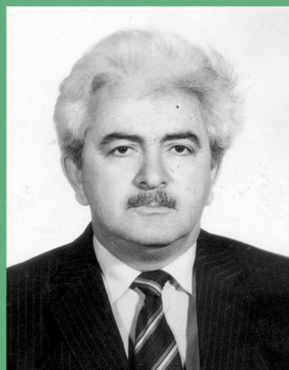
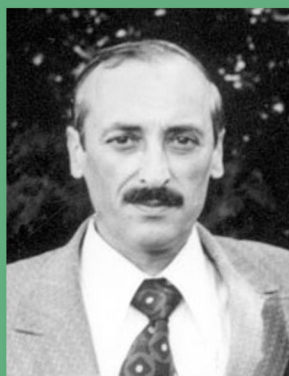

ვასტანბ ჭანკოტაძე

„კვლევითის“ დირექტორები

2008 წელს გამოცემული „ხსოვნის წიგნის“ მესამე ნაწილში მკითხველს შეეპირდით, რომ მოუთხრობდით გორის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის ყოფილი დირექტორების შესახებ.

წინამდებარე, მცირემოცულობის წიგნში ვასრულებთ დანაპირებს და მკითხველს ვთავაზობთ მოკლე ბიოგრაფიულ მონაცემებს გიორგი ბერძენიშვილის, ლევან ხარატიშვილის, უშანგი კოვზიაშვილის, რევაზ თევზაძის, ფარნაოზ სპარსიაშვილისა და გურამ ტორონჯაძის შესახებ (დართული აქვს ყოფილ თანამშრომლთა არასრული სია).

წიგნი გამოიცა აღნიშნული ინსტიტუტის ყოფილი თანამშრომლის, ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორის, შიდა ქართლის საერო უნივერსიტეტის რექტორის, პროფესორ **ზაურ თეთრუაშვილის** ინიციატივით და მხარდაჭერით.

ავტორი

რედაქტორი დარეჯან ჭანკოტაძე

დიზაინერი შალვა მურადაშვილი

წინასიტყვაობა

XX საუკუნის 50-იანი წლების დასაწყისში ყოფილი საბჭოთა კავშირის პარტიულ-სამეურნეო ხელმძღვანელობამ მიიღო ისტორიული გადაწყვეტილება, რომ მძლავრი ბიძგი მიეცა ავტომატური გამზომ-საკონტროლო ხელსაწყოებისა და წარმოების მართვის ავტომატიზირებული სისტემების მასიური შექმნა-დამუშავებისა და დანერგვისათვის.

ამ მხრივ, ომისშემდგომმა კაპიტალისტურმა სამყარომ (ინგლისი, საფრანგეთი, იტალია, აშშ, იაპონია და სხვა) მიაღწია მნიშვნელოვან პროგრესს. კარგად გვახსოვს კომუნისტების ყბადაღებული მოწოდება „დავეწიოთ და გავუსწროთ მოწინავე კაპიტალისტურ ქვეყნებს“ – და გამოყოფილ იქნა მილიარდობით თანხა, რათა უმოკლეს ვადაში შეემცირებინათ ზემოხსენებულ ქვეყნებთან ჩამორჩენა და ეწარმოებინათ კონკურენტუნარიანი სამამულო პროდუქცია.

შეიქმნა სამინისტროები, გაერთიანებები, ტრესტები, სამმართველოები, სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტები, საკონსტრუქტორო ბიუროები, საპროექტო ორგანიზაციები, ცალკეული დარგობრივი ლაბორატორიები და ა.შ. სწრაფი ტემპებით შენდებოდა ხელსაწყოთმშენებელი ქარხნები, მცირე წარმადობის საცდელი მინიქარხნები, საამქროები და ა.შ.

მოკლედ, მთელი საბჭოთა კავშირი მოიცვა ციებ-ცხელებამ. სურვილი და მიზანი კი ერთი იყო – რაღაც არ უნდა დამჯდარიყო, საჭირო იყო გაესწროთ მოწინავე კაპიტალისტური ქვეყნებისთვის.

პოლიტიკური ინსტიტუტებში გაიხსნა სპეციალური ფაკულტეტები კადრების მოსამზადებლად. საზღვარგარეთ კვალიფიკაციის ასამაღლებლად აგზავნიდნენ ინჟინერ-ტექნიკოსთა მრავალრიცხოვან ჯგუფებს, იმართებოდა სემინარები, სიმპოზიუმები, გამოფენები და ა.შ.

ყოფილი საბჭოთა კავშირის მთელი ტერიტორია მოიცავდა შემოაღნიშნული ორგანიზაციებისა და სპეციალური სასწავლებლების ქსელმა. დასაქმდა მილიონობით ადამიანი. სამეცნიერო ცენტრები მეტწილად განლაგებული იყო ქვეყნის ევროპულ ნაწილში, თუმცა მნიშვნელოვანი ობიექტები იყო თითქმის ყველა მოკავშირე რესპუბლიკაში, მათ შორის – საქართველოშიც.

საქართველოში ჩამოყალიბებულ-ამოქმედებულ სამეცნიერო ორგანიზაციათა (თბილისი, სოხუმი, ქუთაისი, რუსთავი და ა.შ.) შორის იყო გორის საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი ე.წ. „ნიიავტომატპრომი“, რომელსაც, შემდგომ, გორელებმა მოკლე სახელი გამოუგონეს და შეარქვეს „კვლევითი“.

„ნიიავტომატპრომის“ („კვლევითის“) საწყისი დისლოკაციის ადგილად შერჩეულ იქნა გორში, სტალინის მოედანზე მდებარე, ახლადაშენებული დღევანდელი სამხარეო ადმინისტრაციისა და გორის მუნიციპალიტეტის ბრწყინვალე სამსართულიანი შენობა.

დაიწყო ახალი უწყების ჩამოყალიბებასთან განუყრელად დაკავშირებული ურთულესი საორგანიზაციო და სამეურნეო პრობლემების გადაწყვეტისა და აღსრულების პერიოდი.

„კვლევითის“ პირველი დირექტორის გიორგი ბერძენიშვი-

შენობა, რომელშიც დაირწა „ნიიაგომატპრომის“ აკვანი

ლის სასახელოდ უნდა ითქვას, რომ მან ბრწყინვალედ გაართვა თავი ურთულეს ამოცანას და სულ მოკლე დროში ქ. გორში (მაშინ გორს ჰქონდა ქალაქის სტატუსი) ნათლად გამოიკვეთა მომავალში მნიშვნელოვანი სამეცნიერო-კვლევითი ორგანიზაციის ძირითადი კონტურები.

პრობლემები კი, როგორც იტყვიან, თავზესაყრელი იყო: კადრების მოზიდვა (გორში ნაკლებად იყვნენ „კვლევითის“ პროფილის შესაბამისი სპეციალისტები, თუმცა ისინი მაქსიმალურად იყვნენ მიწვეული და ჩართული ახალი მიმდინარეობების სამეცნიერო ორგანიზაციის მოღვაწეობაში) თბილისიდან და მათი უზრუნველყოფა საცხოვრებელი ფართით (ამ ეტაპზე, ე.წ. „ჩამოსულებისათვის“ ინსტიტუტის ხელმძღვანელობამ იჯარით აიღო ყოფილი სასტუმრო „ქართლის“ მეორე სართული), პარალელურად დაიწყო ინსტიტუტისათვის ადმინისტრაციული სახლისა

(ცხინვალის გზატკეცილი) და საცხოვრებელი ბინის (სტალინის ქუჩაზე, იმჟამად №24) მშენებლობები; მოსკოვში კვალიფიკაციის ამაღლების კურსებზე გაიგზავნა ორმოცამდე სპეციალისტი (ორ ეტაპად), რომლებმაც შემდგომში მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს ინსტიტუტის წარმატებულ საქმიანობაში.

„ნიიავეტომატპრომი“ („კვლევითი“) მოწოდებული იყო შეექმნა საკონტროლო-გამზომი ხელსაწყოები (როგორც ლაბორატორიული ისე საწარმოო დანიშნულების) და ავტომატური რეგულირებისა და მართვის ავტომატზირებული სისტემები და კომპლექსები საქართველოში პრიორიტეტული სამეურნეო დარგებისათვის, როგორც იყო: მსუბუქი მრეწველობა, ჩაის მრეწველობა, თამბაქოს წარმოება და თამბაქოს ნაწარმის გამოშვება, რძის მრეწველობა, კოფეინის წარმოება, საკონსერვო მრეწველობა, მეღვინეობა (პირველადი, მეორადი, სპირტების, ლიქიორების, კონიაკის, შამპანური და სხვა შუშხუნა ღვინოების წარმოება), ეთერზეთების წარმოება და მრავალი სხვა.

ამ ამოცანების გადასაწყვეტად „კვლევითში“, საწყის ეტაპზე, შეიქმნა შესაბამისი განყოფილებები და ლაბორატორიები, საკონსტრუქტორო და საპროექტო განყოფილებები, საცდელი მექანიკური საამქრო, სამონტაჟო-გამწვობი სამუშაოების განყოფილება, სტანდარტიზაციისა და მეტროლოგიის სექტორები, საგემო და ეკონომკური კვლევის განყოფილებები, გაფორმების (ბეჭდვა, აკინძვა, გამრავლება) და ქიმიური ანალიზის ლაბორატორიები, მომარაგების განყოფილება და მრავალი სხვა დამხმარე უბანი თუ სექტორი. ინსტიტუტში ფუნქციონირება დაიწყო

სპეციალური ლიტერატურით საკმაოდ მაღალ დონეზე აღჭურვილმა ბიბლიოთეკამ და საპატენტო სამსახურმა. მნიშვნელოვანი „ტვირთი“ აიღო თავის თავზე საინფორმაციო განყოფილებამ, რომელთანაც მჭიდროდ თანამშრომლობდა უცხო ენიდან (ორისამი) საინფორმაციო მასალების მთარგმნელთა ჯგუფი.

მოკლედ, სულ რაღაც ერთ წელიწადში „ნიავტომატპრომმა“, დიდი ორგანიზატორული ნიჭით დაჯილდოებული დირექტორის, გიორგი ბერძენიშვილის ხელმძღვანელობით, მიიღო სრულყოფილი სამეცნიერო-კვლევითი ორგანიზაციის სახე.

აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ „ნიავტომატპრომის“ შესაბამისი კადრებით მომარაგებისათვის გორში ჩამოყალიბდა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ფილიალი, სადაც ამზადებდნენ ავტომატიკისა და ტელემექანიკის სპეციალისტებს, რამაც, საბოლოო ჯამში, ხელი შეუწყო ინსტიტუტის სამეცნიერო პოტენციალის ზრდას.

როგორც წესი, ინსტიტუტში წარმატებულად მოღვაწეობდა კომკავშირულ-პარტიულ-პროფკავშირული ორგანიზაციები, რომლებიც დირექციასთან ერთად აკეთებდნენ ყველაფერს საერთო წარმატების მისაღწევად.

წარმატებები კი მართლაც მნიშვნელოვანი იყო. მოღვაწეობიდან 10-15 წლის შემდეგ ინსტიტუტის ნამუშავეებმა (ხელსაწყობებმა და სისტემებმა) უკვე მიიქციეს სერიოზული ყურადღება მთელი ყოფილი საჭოთა კავშირის ფარგლებში, ხოლო კიდევ ხუთიოდე წლის შემდეგ ინსტიტუტის სამუშაოებით დაინტერესდნენ აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებშიც.

აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ „ნიიაგტომატპროში“ სხვადასხვა წლებში მუშაობდა სხვადასხვა სპეციალობის მეცნიერებათა ექვსი დოქტორი და ოცზე მეტი კანდიდატი.

„ნიიაგტომატპროში“ ასევე წარმატებული იყო საზოგადოებრივ საქმიანობაშიც. ინსტიტუტის კალათბურთელები (გივი ედიშერაშვილის ხელმძღვანელობით), ფეხბურთელები (გივი შერმაღინის თავკაცობით), მაგიდის ჩოგბურთელები (ვახტანგ ჭანკოტაძის თაოსნობით), მოჭადრაკეები (დიდოსტატ იოსებ კრიხელის მეთაურობით) და სხვა აქტიურად მონაწილეობდნენ საქალაქო პირველობებში, თუ ოლიმპიადებზე და არაერთი სიგელი, დიპლომი და პრიზი ჰქონდათ მოპოვებული.

ვოკალური ტრიო: ვ. ჭანკოტაძე, ნ. სპარსიაშვილი, უ. საბაგლიშვილი.

არ შეიძლება თბილისი სიტყვებით არ გავიხსენოთ „ნიიაგტომატპროში“ მუსიკალურ-საესტრადო ჯგუფი (ურან საბაგლიშვილი, ვახტანგ ჭანკოტაძე, გურამ სინარულიძე, შამილ გაჩეჩილაძე, ნოდარ სპარსიაშვილი, რობერტ მანაშეროვი, ილია მალრაძე, ტარიელ

თეთვაძე, კაკო მაზმიშვილი და სხვები), რომელსაც არაერთხელ მიუნიჭებია სიამოვნება და სიხარული, როგორც მთლიანად სამეცნიერო კოლექტივისათვის, ისე ქალაქ გორის მოსახლეობისათვის (ფესტივალები, ოლიმპიადები, კონკურსები და ა.შ.).

ამ შენობაში დაფუძნდა „ნიავტომატპრომი“.
აქვე დამთავრდა მისი ისტორია.

განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ის გარემოება, რომ „ნიავტომატპრომი“ ითამაშა ძალიან დიდი როლი გორისა და გორის რაიონის ტექნიკური ინტელიგენციის რიგების შევსებასა და სრულყოფაში.

ქ. გორი იქცა საქართველოს სამეცნიერო სფეროს ერთ-ერთ ცენტრად. ერთდროს გარეუბანი და უსარგებლო ბალახეულით დაფარული ე.წ. „წმინდა წყლის“ უბანი ჩამოყალიბდა როგორც ერთგვარი პატარა „აკადემიური ქალაქი“. ინსტიტუტში მომუშავე მეცნიერ-მუშაკების მიმართ, გორის მოსახლეობა იჩენდა დიდ ყურადღებას და მოწიწებით და პატივისცემით მოიხსენიებდნენ მათ. არც „კვლევითელები“ რჩებოდნენ ვალში და ასეთ ურთიერთპატივისცემის ატმოსფეროში ვითარდებოდა ახალგაზრდა ინსტიტუტი.

გასული საუკუნის 70-იანი წლების მეორე ნახევარში კომუნისტურმა პარტიამ „ისროლა“ კიდევ ერთი ლოზუნგი-მოწოდება: „მეცნიერება წარმოებას“ და დაიწყო გამოცდილი და თეორიული თუ პრაქტიკული ცოდნით შეიარაღებული კადრების „გადაქაჩვა“ ქალაქისა თუ რაიონის მნიშვნელოვან საწარმო-სამეურნეო ობიექტებზე.

„ნიავეტომატპროში“ აღზრდილმა, მაღალი დონის სპეციალისტებმა, სხვადასხვა წლებში წარმატებით იმუშავეს სხვადასხვა ორგანიზაციის, თუ ობიექტის დირექტორებად, მთავარ ინჟინრებად, მთავარ სპეციალისტებად, მთავარ ტექნოლოგებად და ა.შ.

სამწუხაროდ, 90-იანი წლების პოლიტიკურმა სიტუაციამ და საზოგადოებრივი ფორმაციის რადიკალური ცვლილებებით გამოწვეულმა კატაკლიზმებმა სასწორის პინაზე შეაგდეს „ნიავეტომატპრომის“ ყოფნა-არყოფნის საკითხი, რამაც ინსტიტუტი მიიყვანა საბოლოო განადგურებამდე ამ სიტყვის სრული და პირდაპირი მნიშვნელობით.

სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი „ნიავეტომატპრომი“ („კვლევითი“) ისტორიას ჩაბარდა. ისტორიას ჩაბარდა უკვე კარგად ფესვებმომადგრებელი ორგანიზაცია, რომლის ჩამოყალიბებაში და შემდგომ აღმასვლაში ლომის წილი მიუძღვის მის ექვს დირექტორს. სწორედ მათ ეძღვნებათ ეს პატარა წიგნი.

ავტორი

გიორგი ბერძენიშვილი

ღირექტორი იძლევა დავალებებს (1958 წ.)

ღიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საქმის დაწყებას უპირატესად ანდობენ თეორიული ცოდნისა და მდიდარი პრაქტიკული გამოცდილების მქონე ადამიანებს.

სწორედ ასეთ პიროვნებად იცნობდა საქართველოს ხელისუფლება და საზოგადოება გიორგი (ჟორა) ბერძენიშვილს.

1956 წელს გიორგი ბერძენიშვილი დანიშნეს არარსებული ინსტიტუტის ღირექტორად და დაავალეს უმოკლეს ვადაში, ქ. გორში დაეფუძნებინა (საფუძველი ჩაეყარა) საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი და ისიც, მისთვის ჩვეული აქტიურობით, შეეჭიდა უძნელეს საქმეს. სიძნელე კი მართლაც ბევრი იყო, რის შესახებაც ცოტა ქვემოთ ვიამბობთ.

გიორგი ბერძენიშვილი დაიბადა 1910 წელს ჩოხატაურის

1943 წ.

მოადგილე, ხოლო 1948-1956

მეორე მსოფლიო ომის დაწყების შემდეგ გიორგი ბერძენიშვილი დაინიშნა ქარხნის კომისრად; 1942 წლიდან იბრძოდა სხვადასხვა ფრონტზე და აქტიურად მონაწილეობდა, როგორც საბრძოლო ოპერაციებში, ისე საფორტიფიკაციო აღმშენებლობაში. ომის დამთავრების შემდეგ, მრავალბრძოლაგამოვლილი მეომარი დაუბრუნდა მშობლიურ ქარხანას და მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა ომით მიყენებული ჭრილობების მოშუშების პროცესში.

დადა 1956 წელი. ალბათ ყველაზე მნიშვნელოვანი წელი

რაიონის ულამაზეს სოფელ შუა ფარცხმაში, გაბრიელ ბერძენიშვილისა (სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებელი ქარხნის ექსპედიტორი) და კეკელა პაიჭაძის (ღიასახლისი) ოჯახში. 1934 წელს დაამთავრა სატყეო ტექნიკური ინსტიტუტი და მუშაობა დაიწყო თბილისის მანქანათმშენებელ ქარხანაში, სადაც იმუშავა სხვადასხვა თანამდებობაზე (ნორმადარი, საამქროს უფროსი, პარტკომის მდივანი, ქარხნის დირექტორის

წლებში ამავე ქარხნის დირექტორი).

გიორგი (ჟორა) ბერძენიშვილის ცხოვრებაში. პარტიამ და ხელისუფლებამ მას დაავალა დიდი ისტორიული მნიშვნელობის პრობლემის გადაწყვეტა – „ცარიელ ადგილზე“ დაეფუძნებინა და ამოქმედებინა საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, „ნიავტომატპრომი“ (შემდეგ ამ ინსტიტუტს გორის მოსახლეობამ შეარქვა, უბრალოდ „კვლევითი“).

აქ გამოჩნდა გიორგი ბერძენიშვილის ორგანიზატორული ნიჭი, პრინციპულობა, გამჭრიახობა ცხოვრებისეული მდიდარი გამოცდილება და ადამიანებთან კეთილი და სამართლიანი ურთიერთობის საოცარი უნარი.

სულ რაღაც ორ წელიწადში (1956-1958) მისი ხელმძღვანელობით: შეიქმნა „ნიავტომატპრომის“ სტრუქტურა და მასში შემავალი სამსახურები, ლაბორატორიები, განყოფილებები, სექტორები, საპროექტო და საკონსტრუქტორო ბიუროები, საცდელი საამქრო, სატვირთო და სპეციალური ტრანსპორტის ავტოპარკი, აშენდა ინსტიტუტის ცენტრალური სამსართულიანი კორპუსი ცხინვალის გზატკეცილზე. (ორი წლის განმავლობაში ინსტიტუტი ფუნქციონირებდა მაშინდელი პარტიის საქალაქო კომიტეტის შენობაში (სტალინის მოედანზე); აშენდა 42-ბინიანი საცხოვრებელი სახლი (სტალინის გამზირზე) და ორი საცხოვრებელი კორპუსი (ცხინვალის გზატკეცილზე), დიდი ჯგუფი გაიგზავნა მოსკოვში კვალიფიკაციის ასამაღლებელ კურსებზე, გორში გაიხსნა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ფილიალი ავტომატიკისა და ტელემექანიკის ფაკულტეტით, ახლადგახსნილი ინსტიტუტისთვის სპეციალისტების მოსამზადებლად

და მრავალი სხვა.

დიდი ღვაწლი მიუძღვის გიორგი ბერძენიშვილს ქ. გორში სამეცნიერო-ტექნიკური ცენტრის შექმნისა და ტექნიკური ინტელიგენციის ფენის ჩამოყალიბებაში.

„ნიავტომატპრომის“ კვლევს გარეთ, ჩვეულებრივი ცხოვრების პირობებში, გიორგი ბერძენიშვილი გახლდათ საოცრად თავმდაბალი, მეგობრული და ყურადღებიანი კაცი, რომელიც, იმავდროულად დაჯილდოებული იყო საოცარი გურული იუმორის ნიჭით. განსაკუთრებით უყვარდა ვიწრო, მეგობრულ წრეში ქართული სუფრის გაძღოლა. მშენიერი თამაღობა იცოდა და როცა საჭირო იყო გიტარაზეც ეხერხებოდა დაკვრა და მოლხენა. ყველა ოჯახისთვის სასურველ და საპატიო სტუმრად იყო მიჩნეული „კვლევის“ დირექტორი და ისიც უანგაროდ ემსახურებოდა ყველას, საითაც „ხელი მიუწვდებოდა“. ერთი სამაგალითო თვისებაც ჰქონდა გიორგი ბერძენიშვილს – როგორ გვიანაც არ უნდა დამთავრებულიყო სუფრაზე მოლხენა, ის ყოველთვის, ცხრას რომ აკლდა ხუთი წუთი, სამუშაო მაგიდასთან იჯდა მოწესრიგებული, გემოვნებით ჩაცმული და სამუშაოდ განწყობილი; იყო საოცრად პუნქტუალური. ბევრს მუშაობდა, ყველაფერს თავის ღროზე აკეთებდა და სხვებისგანაც იგივეს მოითხოვდა. ერთი თანამშრომელი სისტემატურად აგვიანებდა სამსახურში მისვლას. უამრავი საყვედური ჰქონდა მიღებული სიტყვიერიც და ბრძანებითაც, მაგრამ არაფერი გამოდიოდა. ურჩი თანამშრომლის სამსახურიდან განთავისუფლებას სთხოვდნენ ბატონ გიორგის მისი მოადგილეები და პარტიული აქტივისტები, მაგრამ დირექტორმა სხვა გზა მონახა. დაიბარა კაბინეტში და დაინტერესდა იმით, თუ როგორ მიმდინარეობდა სამუშაოები ერთ-ერთ მნიშვნელოვან პრობლემაზე. საუბრის ბო-

გაფართოებულ თათბირზე (1960 წ.)

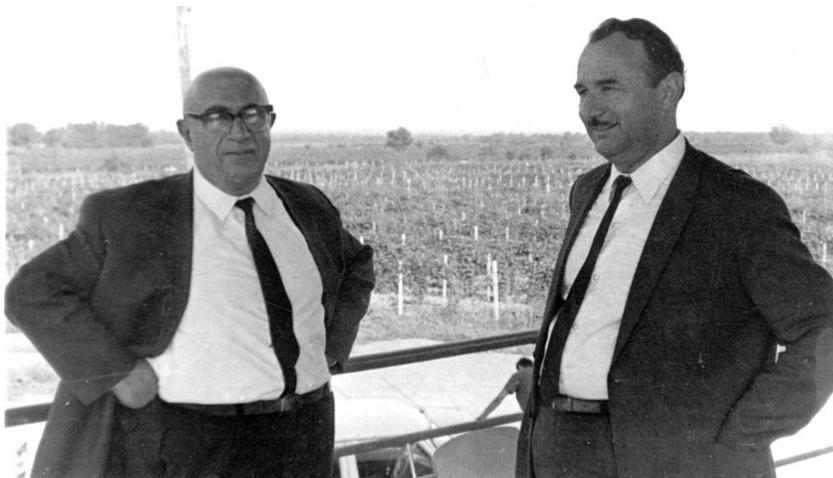
ლოს ბატონმა გიორგიმ ხელი ჩამოართვა და უთხრა: „ვიცი, რომ დღეს შენი დაბადების დღეა, მიიღე ჩემგან მცირედი საჩუქარიო“ და გადასცა „მალედიარა“ საათი. იმის შემდეგ თანამშრომელს აღარ დაუგვიანია.

1961 წლიდან გიორგი ბერძენიშვილი სამუშაოდ გადაიყვანეს საქართველოს ხე-ტყისა და ხის დამამუშავებელი მრეწველობის მინისტრის მოადგილედ, სადაც იმუშავა სიცოცხლის ბოლომდე.

გიორგი გაბრიელის ძე ბერძენიშვილი გარდაიცვალა 1980 წელს. დაკრძალულია თბილისში, საბურთალოს პანთეონში.

გიორგი ბერძენიშვილის ხსოვნას ინახავენ და მის ცხოვრებას აგრძელებენ შვილები გიორგი გიორგის ძე ბერძენიშვილი (ასოცირებული პროფესორი), ცისანა გიორგის ასული (პედაგოგი), ხუთი შვილიშვილი და ერთი შვილთაშვილი.

ლევან ხარატიშვილი

ლევან ხარატიშვილი (მარცხნივ) მშენებლობის მინისტრთან,
სოსო ხარატიშვილთან (1980-იანი წლები)

ლევან ხარატიშვილი ამაყად იდგა საქართველოს წარმატებულ პარტიულ-სამეურნეო მოღვაწეთა რიგებში და თავისი მნიშვნელოვანი წვლილი შეჰქონდა ქვეყნის აღმშენებლობის საქმეში. იგი ეკუთვნოდა იმ თაობას, რომლისთვისაც მთავარი გახლდათ საზოგადოების თითოეული წევრის განათლებულობა და შრომისმოყვარეობა. მას სწამდა, რომ ამ ორი ფაქტორის გარეშე წარმოუდგენელი იყო საზოგადოების ნორმალური განვითარება და მნიშვნელოვანი მიზნების მიღწევა.

გასული საუკუნის ოციან წლებში არცთუ ადვილი და ხელმისაწვდომი იყო განათლების მიღება, მაგრამ სწავლას მონატრებულმა ჭაბუკმა მაინც მიაღწია საწადელს და რამდენიმე ათეული წლის დაუღალავი სწავლითა და შრომით

მიადწია უმაღლეს მწვერვალებს.

ლევან ნიკოლოზის ძე ხარატიშვილი დაიბადა 1907 წელს ქ. გორში. საწყისი განათლება მიიღო სკოლაში და შემდეგ კი ე.წ. ჰუმანიტარულ ტექნიკუმში. ამით არ დაკმაყოფილებულა და სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრონომიულ ფაკულტეტზე. შემდეგ (1932 წ.) ლევან ხარატიშვილმა დაამთავრა თბილისის ენერგეტიკის ინსტიტუტის მექანიკის ფაკულტეტი და საქარხნო-საფაბრიკო ინჟინერ-მექანიკოსის დიპლომით მუშაობა დაიწყო გორის მანქანა-ტრაქტორების საქსპლუათაციო სამსახურის განყოფილების გამგედ.

აქედან იწყება ლევან ხარატიშვილის ხანგრძლივი და ნაყოფიერი შრომითი მოღვაწეობა. აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ ზემოაღნიშნული ობიექტი, დიდი სამამულო ომის წლებში, უშვებდა და არემონტებდა საბრძოლო იარაღის ცალკეულ დეტალებს და მთლიან მოწყობილობებსაც კი. ომის მოთხოვნებიდან გამომდინარე, ქარხანა მუშაობდა დღეღამურ რეჟიმში და თავისი წვლილი შეჰქონდა ფაშიზმზე საბოლოო გამარჯვების საქმეში.

ლევან ხარატიშვილის, როგორც ახალგაზრდა სპეციალისტის, ნიჭი და ტექნიკური შესაძლებლობები, თუ საქმის ორგანიზატორული ტალანტი, სრულად წარმოჩინდა გორის

1935-37 წ.წ.

საკონსერვო ქარხანაში მისი ოცდასამწლიანი მუშაობის პერიოდში. მან გაიარა რთული და საპასუხისმგებლო ეტაპები საამქროს ტექნიკური მუშაკიდან ღირექტორობის თანამდებობამდე. მისი ღირექტორობის დროს ქარხანამ მიაღწია მნიშვნელოვან წარმატებებს – განხორციელდა ქარხნის რეკონსტრუქცია, დაინერგა ახალი ტექნოლოგიური ხაზები, გაუმჯობესდა მუშათა საყოფაცხოვრებო პირობები, გამდიდრდა გამოქმეშავებული პროდუქციის ასორტიმენტი, ამალღდა პროდუქციის ხარისხი, რამაც თავის მხრივ გაზარდა ექსპორტის მოცულობა. ქარხნის პროდუქციისადმი დიდი ინტერესი იყო აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების მხრიდან (ევროპაში, კერძოდ კი ინგლისში დიდი მოთხოვნა იყო კაკლის და სხვა ხილის მურაბებზე). აღნიშნული წარმატებების მეზარახსტრედ გვევლინებოდა უმაღლესი რანგის ინჟინერი, მაღალი ორგანიზატორული ნიჭით დაჯიღლოებული ადამიანი, რომელმაც მიაღწია ტექნოლოგიური პროცესების მართვის ოპტიმიზაციას. უშუალოდ მისი ხელმძღვანელობით შეიქმნა რამდენიმე მეტადორგინალური ტექნოლოგიური მოწყობილობა, რომელთა დანერგვამაც მნიშვნელოვნად გაზარდა პროდუქციის ხარისხი, გაუმჯობესა შრომის პირობები და აამალღა შრომის ნაყოფიერება.

ღევან ხარატიშვიღმა წარმოებაში დანერგა რამდენიმე საკუთარი გამოგონება და ათეულობით რაციონალიზატორული წინადადება, რისთვისაც მიღებული ჰქონდა შესაბამისი პატენტები, მოწმობები და სიგეღები.

გასული საუკუნის ორმოცდაათიან წღებში ღევან ხარატიშვიღს უკვე კარგად იცნობდნენ საქართველოში და მის ფარგღებს გარეთაც, როგორც ნიჭიერ და წარმატებულ პარტი-

მეუღლე ირა რაზიკაშვილი (ვაჟა ფშაველას გვარის წარმომადგენელი) ვაჟიშვილ გურამისთან ერთად.

ულ-სამეურნეო მუშაკს. მიღებული აქვს სამთავრობო ჯილდოები, ფულადი პრემიები, უამრავი სიგელი და დიპლომი კვების მრეწველობის განვითარებაში შეტანილი წვლილისათვის.

მოგეხსენებათ, მეორე მსოფლიო ომმა შეიწირა მილიონობით ადამიანი, მათ შორის ტექნიკური ინტელიგენციის მნიშვნელოვანი ნაწილიც. ომის შემდგომ წლებში იგრძნობოდა კარგი სპეციალისტების დეფიციტი.

ამიტომ იყო, რომ წარმატებულ მუშაკებს ხშირად უცვლიდნენ სამუშაო ადგილს და იქ გადაჰყავდათ სამუშაოდ, სადაც უფრო მეტად უჭირდა სახალხო მეურნეობის ამათუიმ დარგს.

ლევან ხარატიშვილი იყო სწორედ ის ადამიანი, ვისი მდიდარი სამეურნეო გამოცდილება და შრომის ორგანიზაციის ნიჭი სასიკეთოდ წაადგებოდა ნებისმიერ საქმიანობას. სწორედ ამიტომ დანიშნეს იგი გორში, ახლადჩამოყალიბებული ხელსაწყოთმშენებელი ქარხნის დირექტორად.

როული ამოცანების წინაშე დადგა ბატონი ლევანი – მას ბიძგი უნდა მიეცა და საფუძველი ჩაეყარა „ახალი ხილის“

წარმოებისათვის ქ გორში. ლევან ხარატიშვილმა სულ რაღაც ორიოდ წელიწადში პირნათლად შეასრულა მასზე დაკისრებული საქმე და გამართულად მომუშავე ქარხანა გადააბარა ახალ ხელმძღვანელობას.

ამჯერად (1960 წ.) ლევან ხარატიშვილი დაინიშნა ქ. გორის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარედ. ამ თანამდებობაზე მისი მუშაობის პერიოდში ბევრ კარგი საქმე გაკეთდა ქალაქში: აშენდა მოზრდილთა პოლიკლინიკა, ბავშვთა საავადმყოფო, ქალაქს შეეცვალა იერსახე, მოწესრიგდა ტრანსპორტის სამსახური, თვისობრივად შეიცვალა სპორტული ცხოვრება, მეტი ეფექტურობით ამუშავდა კულტურულ-საგანმანათლებლო სფერო და სხვა.

გამობრძედილი პარტიულ-სამეურნეო მუშაკი არც ამ თანამდებობაზე გააჩერეს დიდხანს.

1963 წელს ლევან ხარატიშვილი დაინიშნა საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციის გორის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის დირექტორად. მრავალი წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობდა ერთ-ერთ დიდ და ურთულეს ორგანიზაციას. მისი ხელმძღვანელობით ინსტიტუტმა მიაღწია მნიშვნელოვან წარმატებებს: შეიქმნა მაღალი ეკონომიკური ეფექტურობის მქონე ათეულობით ავტომატური კონტროლის ხელსაწყო, დაპროექტდა და წარმოებაში დაინერგა მრავალი მართვის ავტომატიზირებული სისტემა, გაიზარდა სამუშაოთა არეალი, საფუძველი ჩაეყარა ცალკეული ობიექტების ავტომატური მართვის ახალ ტექნოლოგიებს და პრინციპებს, გაუმჯობესდა თანამშრომელთა საყოფაცხოვრებო პირობები, მტკიცე კავშირები დამკვიდრდა ხელსაწყოთმშენებელ ქარხანასთან,

ახალგაზრდა სპეციალისტები ყოველწლიურად იმაღლებდნენ კვალიფიკაციას სხვადასხვა სამეცნიერო ცენტრებში და ა.შ.

ლევან ხარატიშვილს ქართველი კლასიკოსების ნაწარმოებებიც უყვარდა. განსაკუთრებით ამხვილებდა ყურადღებას ილია ჭავჭავაძის იმ სიტყვებზე, სადაც დიდი მწერალი და საზოგადო

ქალიშვილი მარინა დელასთან ერთად

მოღვაწე ხაზს უსვამს სწავლა-განათლებისა და ცხოვრებისეული გამოცდილების ისტორიულ და ეროვნულ მნიშვნელობას: „...ამისთანა საქმეს, როგორც ახალის სიმდიდრის გზის გახსნაა, საქმიანი, მოხერხებული, გამრჯელი, საქმეში და ოსტატობაში – კაცი უნდა. ამისთვის საკმარისი არ არის მარტო დიპლომი, რომელიც ყოველთვის არა ჰმოწმობს, რომ მის პატრონს ჯეროვანი ცოდნა აქვს და თუნდაც ჰმოწმობდეს, საქმე მარტო ცოდნა კი არ არის, გამოცდილებაა. ჩვენ აქ სიტყვას „გამოცდილებას“ მთელის თავისის ვრცელის მნიშვნელობით ვხმარობთ. ჯერ რომ კაცს თავისი ცოდნა უნდა, თვითონ საქმეში ეცადოს და მერე ზედმიწევნით ნახული და ნაცადი ჰქონდეს რა ბუნებასთანა აქვს საქმე და რა ხალხთანა. ადგილობრივის ბუნებისა, ხალხისა თუ არ იცის რა, იგი იმისთანა

საქმეშიც, როგორც ახლის რისამე გასაჩენად შემოქმედებაა, ერთს ნაბიჯსაც უმარცხოდ ვერ გადასდგამს. არაერთი და ორი მაგალითი ყოფილა ჩვენში, რომელსაც თვალად დაუნახვებია ჩვენთვის, რომ უიმისოდ, რაცა ვსთქვით, ხელიდამ არაფერი გამოსვლია კაცს და საქმისთვის ის ვნებაც მიუყენებია, რომ სხვისთვისაც გული აუყრევენებია და აუცრუვებია კარგსა და სარფიანს საქმეზედა“ („ჩვენი სოფლის მეურნეობის შესაძლებლობანი და ბიუროკრატიზმი)“. 1887 წ).

თავისი ორგანიზაციული და ნოვატორული ნიჭი „ნიიავტომატპრომშიც“ ნაყოფიერად გამოიყენა და წარმოებაში დაწერგა რამდენიმე მნიშვნელოვანი გამოგონება. სიცოცხლის ბოლო წლებამდე განაგრძობდა მუშაობას უფროსი მეცნიერ მუშაკის თანამდებობაზე. განთავისუფლდა რა დირექტორობის ორგანიზაციული მართვის სფეროდან, მან მთელი თავისი ცოდნა და გამოცდილება გამოიყენა ჩაის მრეწველობის სრულყოფისათვის. მას მიუძღვის ლომის წილი მწვანე ჩაის ფიქსაციის ურთულესი პროცესის ტექნოლოგიური ციკლის ავტომატიზირებული მართვის სისტემაში ინფრაწითელი სხივების გამოყენებისა და ამით ქართული ჩაის ხარისხის ამაღლებაში. ლევან ხარატიშვილი იყო მრავალი მნიშვნელოვანი ნოვაციის ავტორი.

ბატონი ლევან ხარატიშვილი მუდამ ზრუნავდა ახალგაზრდებზე. ყოველთვის მზად იყო მათთან კეთილი და გულთბილი დამოკიდებულებისათვის. უყვარდა მათთან ერთად ექსკურსიებზე წასვლა და საქართველოს ისტორიული ღირსშესანიშნაობების მონახულება. პურმარილიც და მოლხენაც ეხერხებოდა მეგობრების წრეში. მუდამ მზად იყო მხარში ამოდგომოდა გაჭირვებულებს. ვინც მას ახლოს იცნობდა, აუცილებლად იგრძნობდა

მის დიდ ადამიანურ სიბოლეს. საქმიანობაში იყო პრინციპული და მომთხოვნი. გადაცდომების შემთხვევაში შეეძლო ხმამაღლა დაეტუქსა თანამშრომელი, თუმცა წყენას მალევე ივიწყებდა.

იცოდა კარგი მეგობრობა ამ სიტყვის სრული გაგებით. ყველაზე ძალიან სძულდა სიტყვა „ღალატი“.

ახალგაზრდობაში გახლდათ კარგი სპორტსმენი (ტან-მოვარჯიშე) და არც ასაკშიშესული ივიწყებდა სპორტს. დიდი გულშემატკივარი იყო ქართული ფეხბურთის და კალათბურთის, თუმცა დრო იშვიათად ჰქონდა სტადიონზე დასასწრებად.

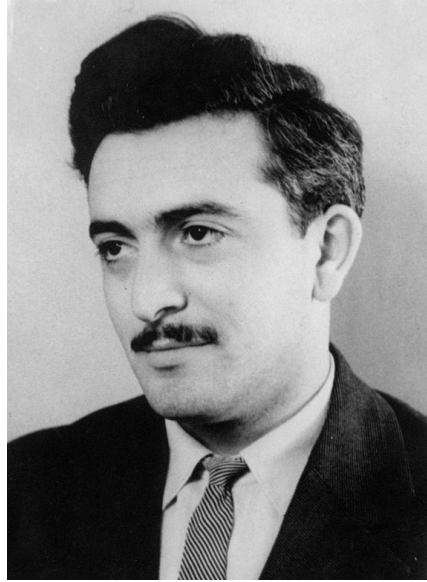
ბრწყინვალე ოჯახი შექმნა ლევან ხარატიშვილმა ქალბატონ ირინა რაზიკაშვილთან ერთად. ოჯახი გამოირჩეოდა განსაკუთრებული სტუმართმოყვარეობით. ვის აღარ შეხვდებოდით ამ ოჯახში: მეცნიერებს, მწერლებს, პოლიტიკურ მოღვაწეებს, პარტიულ-სამეურნეო მუშაკებს, სპორტსმენებს, მხატვრებს, კომპოზიტორებს, მინისტრებს და ა.შ.

ასეთ საზოგადოებაში გაიზარდნენ და ჩამოყალიბდნენ ლევან ხარატიშვილისა და ირა რაზიკაშვილის ვაჟი გურამი (აკადემიკოსი) და მარინა (პედაგოგი, უცხო ენათა სპეციალისტი).

ლევან ხარატიშვილი გარდაიცვალა 1992 წელს. დაკრძალულია გორის კვერნაქის სასაფლაოზე.

უშანგი კოვზიაშვილი

ქ. გორის ტექნიკური ინ-ტელიგენციის ღირსეული წარმომადგენელი, წარმატებული ორგანიზატორი და მეცნიერ-თანამშრომელი, გამომგონებელი და რაციონალიზატორი, საზოგადოებრივი მოღვაწეობის აქტიური წევრი, მთარგმნელი და პუბლიცისტი, უერთგულესი მეოჯახე, საყვარელი მამა, პაპა და მეუღლე – ასეთად იცნობდა საზოგადოება გარეგნულადაც მიმზიდველს და სრულყოფილს, უშანგი კოვზიაშვილს;

უშანგი არჩილის ძე კოვზიაშვილი დაიბადა 1933 წლის 2 ივლისს ქ. გორში, მოსამსახურეთა ოჯახში.

მამა, არჩილ ალექსის ძე იყო სპეციალობით ინჟინერ-მშენებელი. მან მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა ამიერკავკასიის რკინიგზის სხვადასხვა მონაკვეთების აღმშენებლობისა და შეუფერხებელი ფუნქციონირების უზრუნველყოფის სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საქმეში. სიცოცხლის ბოლო წლებში მუშაობდა წამყვან სპეციალისტად ქ. გორის არქიტექტურის განყოფილებაში.

დედა, ელენე დიმიტრის ასული ფიდაშვილი გახლდათ კანცელარიის ტექნიკური მუშაკი. ცნობილი იყო, როგორც კარგი დიასახლისი.

უშანგი კოვზიაშვილი 1948 წლამდე სწავლობდა თბილისის მე-4 საშუალო სკოლაში. შემდეგ სწავლა განაგრძო ქ. გორის მე-2 საშუალო სკოლაში, რომელიც დაამთავრა 1951 წელს და მოეწყო საქართველოს პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში. მის-აღები გამოცდები ჩააბარა ბრწყინვალედ და მაშინვე მიიპყრო ლექტორთა ყურადღება. იგი სასწავლებლად გააგზავნეს კავშირგაბმულობის მოსკოვის ელექტროტექნიკურ ინსტიტუტ-

უშანგი კოვზიაშვილი (მარჯვნიდან პირველი) „ნიავეტომპრომის“
თანაშრომლებთან ერთად. 1956 წ.

1980-იანი წლები.

ში, რომელიც წარჩინებით დაამთავრა 1956 წელს. ამავე წელს მუშაობა დაიწო გორში ახლადგახსნილ სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში („ინია-ვტომატპრომი“).

უშანგი კოვზიაშვილმა ასევე წარმატებით გაიარა (1957წ.) ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლების კურსი. „ინია-ვტომატპრომი“ სრულად გამოჩნდა უშანგი კოვზია-

შვილის ნიჭი და მეცნიერულ-ტექნიკური შესაძლებლობები. თითქმის ყველა სამეცნიერო თუ ტექნიკურ თანამდებობაზე იმუშავა, დაწყებული მე-3 კატეგორიის ინჟინრიდან და დამთავრებული დირექტორობით (1974-1977 წ.წ.).

რომელ ლაბორატორიაში, თუ განყოფილებაშიც კი იმუშავა, ყველგან და ყოველთვის ამჟღავნებდა ნებისმიერი პრობლემისადმი ნოვატორულ მიდგომას. მუდამ ახლის ძიებაში იყო და შედეგიც არ აყოვნებდა – იყო ათეულობით სამეცნიერო ნაშრომის, გამოგონებისა და რაციონალური წინადადების ავტორი.

1978 წლიდან მუშაობდა ანალიზური ხელსაწყოთმშენე-

ბლობის თბილისის სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიუროს გორის ლაბორატორიის გამგედ.

1984 წლიდან, გამოჯანმრთელების შემდეგ, სამუშაოდ დაბრუნდა ყოფილი საბჭოთა კავშირის სარეზერვო კომიტეტის საქართველოს ტერიტორიულ სამმართველოში და ჩაიბარა კომბინატ „იუჟნის“ მთავარი ინჟინრის პოსტი, სადაც იმუშავა სიცოცხლის ბოლომდე.

უმანგი კოვზიაშვილს, როგორც მეცნიერ-მუშაკს, განსაკუთრებით აინტერესებდა ანალიტიკური ხელსაწყოთმშენებლობა. სწორედ ამ სფეროში მიაღწია მან მნიშვნელოვან წარმატებებს. აი მცირე ჩამონათვალი იმ საკითხების, რომლებზედაც ინტენსიურად მუშაობდა იგი: „ფოტომეტრი“. „კაგატების თერმო-ტენური დამუშავების პროცესის ავტომატური მართვის მოწყობილობა“, „ფოტოელექტრული გადამწოდი“, „სუ-102 ტიპის ხელსაწყოს სქემისა და კონსტრუქციის უნიფიცირება“, „ფოტოელექტრული გადამწოდის კონსტრუქციის მოდერნიზაცია“, „სიმძლავრის გამაძლიერებლები“, „სუფ-42“ ტიპის ხელსაწყოს ელექტრული სქემის სრულყოფა“, „ტვირთმზიდი უნივერსალური მოწყობილობა“, „ჰელიოდანადგარები“, „ჰიგრომეტრები“, „ფოტოელექტრული ავტომატები“, „წყალში მცირე მარილშემცველობის საზომი ხელსაწყო“, „არაელექტრული სიდიდეების გაზომვის უკონტაქტო სისტემები ნახევარგამტარების გამოყენებით“, „ჭარხლის შენახვის ტემპერატურული რეჟიმის ავტომატური კონტროლი“ და სხვა.

უმანგი კოვზიაშვილი იყო უწყესიერესი და უპატიოსნესი

ადამიანი. იგი თხემით-ტერფამდე, სულით და ხორციით არისტოკრატი იყო. თავისი შინაგანი კულტურით და გამორჩეული გარეგნობით, რომელსაც თეთრად გადაპენტილი თმა ამშვენებდა, ყოველთვის ექცეოდა შინაურთა თუ უცხოელთა ყურადღების ცენტრში.

ერთ-ერთი სასტუმროს ვესტიბიულში, უშანგის დახვეწილი გარეგნობით მონიბლულმა რუსმა ქალბატონმა ისლა მოახერხა, რომ შეკითხოდა უშანგის „Вы иностранец, с какой страны“ უშანგიმ დამახასიათებელი ღიმილით უპასუხა: „Да, иностранец но из солнечной Грузии“.

უშანგი კოვზიაშვილის ხმამაღალი საუბარი ან უწმაწური სიტყვები არავის გაუგონია. იყო ყველას მიმართ კეთილი და მეგობრული.

საქმეში კი მომთხოვნი, სამართლიანი და პრინციპული.

მისი ჰობი იყო ობიექტურობა და სამართლიანობა. ძალიან პრინციპული და მკაცრი მომთხოვნი იყო ყოველთვის, როდესაც საქმე ეხებოდა დავალების შესრულებას.

1976-77 წლებში უშანგი კოვზიაშვილი გახლდათ ქ. გორის საქალაქო საბჭოს დეპუტატი.

აღსანიშნავია, რომ გარდა სამეცნიერო-ტექნიკური და პარტიულ-სამეურნეო მუშაობის შესაშური უნარისა, უშანგი კოვზიაშვილი დაჯილდოებული იყო პოეტური ნაწარმოებების თარგმნის ნიჭით.

ოჯახის წევრების გადმოცემით მას ბევრი ღამე აქვს გათენებული ლექსების სიყვარულში. თავადაც წერდა თურმე

ლექსებს ბავშვობაში, მაგრამ, როგორც ხშირად ხდება ხოლმე, არ ახმაურებდა. აი, თარგმანები კი მრავლად დაიბეჭდა სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთებში. მას თარგმნილი აქვს (ქართულიდან რუსულად) ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსების უმრავლესობა, ასევე ჯემალ ინჯიას, ნიკო სამადაშვილის ლექსები, ვაჟა დადიანის პიესა და მრ. სხვა. რუსულიდან ქართულ ენაზე ნათარგმნი აქვს ისეთი პოპულარული წიგნები, როგორიცაა „რადიო – ეს უბრალოა“ და „ტელევიზია – ეს ძალიან მარტივია“ და სხვა.

სამწუხაროდ ავადმყოფობისა და სხვა გარემოებების გამო უმანგი კოვზიაშვილს არ მიეცა შრომების წიგნებად გამოცემის საშუალება. სიცოცხლის ბოლო წლებში იგი გატაცებული იყო მხატვრობითაც.

უმანგი კოვზიაშვილი გარდაიცვალა 1992 წელს. დაკრძალულია გორში. მან ქვეყანას დაუტოვა სამი შვილი, შვიდი შვილიშვილი და ორი შვილთაშვილი.

რევაზ თევზაძე

გასული საუკუნის სამოცდაათიანი წლების ბოლოს ყოფილ საბჭოთა კავშირში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციისა და ახალი ციფრული ტექნიკით აღჭურვილი მართვის ავტომატიზირებული სისტემების დაპროექტებისა და დანერგვის პრობლემებს. ამ მომენტისათვის სამეცნიერო დაწესებულებების ხელმძღვანელებს მოეთხოვებოდათ არა მხოლოდ კარგი სამეურნეო ორგანიზატორული უნა-

მარცხნივ რევაზ თევზაძე.

წინა პლანზე მშობლები: მერი კარტოზია და ალექსანდრე თევზაძე

რის ფლობა, არამედ მეცნიერული პრობლემატიკის კარგი ცოდნა და მუშაობის ხანგრძლივი გამოცდილებაც. სწორედ რომ ასეთი კანდიდატურა გახლდათ რევაზ თევზაძე, რომელიც „ნიავტომატპრომის“ დირექტორად დაინიშნა 1977 წლის მეორე ნახევარში.

რევაზ თევზაძის დირექტორობის პერიოდში (1977-1987 წ.წ.) „ნიავტომატპრომში“ დაინერგა კვლევის ახალი მეთოდები, შემცირდა სამეცნიერო მიღწევათა პრაქტიკაში დანერგვის ვადე-

ბი, დამუშავებულმა სისტემებმა, კომპლექსებმა თუ ანალიტიკურმა ხელსაწყოებმა სრულად დააკმაყოფილეს იმდროისათვის არსებული მოთხოვნები, რამაც საშუალება მისცა ინსტიტუტს გაეზარდა საექსპორტო პროდუქციის ასორტიმენტი. ეს ის პერიოდი გახლდათ, როდესაც „ნიავტომატპრომის“ მიერ შექმნილი ავტომატიზაციის საშუალებებზე (განსაკუთრებით ანალიტიკურ ხელსაწყოებზე) საგრძობლად გაიზარდა მოთხოვნა აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნებში.

რევაზ ალექსანდრეს ძე თევზაძე დაიბადა საქართველოს ინტელიგენციის საუკეთესო წარმომადგენელთა ოჯახში.

მამა, ალექსანდრე თევზაძე გახლდათ ფრიად განსწავლული ინჟინერ-ეკონომისტი, რომელმაც მნიშვნელოვან წარმატებებს მიაღწია სამუშაო სფეროში.

დედა, მერი კარტოზია იყო სამედიცინო დარგის ღირსეული მუშაკი. მუშაობდა რა ექიმ-თერაპევტის თანამდებობაზე, მრავალი შეუძლოდმყოფი ადამიანისთვის მიუცია შვება და სიხარული.

რევაზ თევზაძემ დაამთავრა ქ. თბილისის მე-17 საშუალო სკოლა (1943წ), რის შემდეგაც სწავლა გააგრძელა მოსკოვის ერთ-ერთ სამხედრო აკადემიაში.

რევაზ თევზაძე – ოფიცერი

პირად არქივში შემონახულია მასალები, რომლებიც მეტყველებენ მის წარმატებულ სწავლაზე აღნიშნულ აკადემიაში. ამას ადასტურებს ის გარემოებაც, რომ აკადემიის დამთავრების შემდეგ, იგი სამუშაოდ დატოვეს ერთ-ერთ გასაიდუმლოებულ სამხედრო დაწესებულებაში ქ. მოსკოვის მახლობლად.

რევაზ თევზაძეს ყოველთვის მოუწევდა გული სამშობლოსაკენ და 1951 წელს დაბრუნდა კიდეც თბილისში. არ იკმარა მიღებული ცოდნა-განათლება და დაამთავრა თბილისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ენერგეტიკის ფაკულტეტი. არც ამით დაკმაყოფილდა და სწავლა განაგრძო ასპირანტურაში.

რევაზ თევზაძემ 1964 წელს წარმატებით დაიცვა დისერტაცია და მიენიჭა ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი.

შემდეგ კი დაიწყო რევაზ თევზაძის სამეცნიერო მოღვაწეობის ხანგრძლივი და განსაკუთრებულად ნაყოფიერი მუშაობის პერიოდი. სხვადასხვა წლებში მუშაობდა თბილისის იზოტოპების სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში, თბილისის ავტომატიზაციის საშუალებათა სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში განყოფილების გამგედ და სხვ. სპეციალობის მიხედვით მუშაობის პარალელურად ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას და სტუდენტებს უკითხავდა ლექციებს.

დრო გადიოდა და თანდათან ყალიბდებოდა დიდი შესაძლებლობების მქონე მეცნიერ-ორგანიზატორი. რევაზ თევზაძე იყო ათეულობით სამეცნიერო შრომისა და ორიგინალური გამოგონებების ავტორი. მიღებული ჰქონდა მთავრობის ჯილდოები, უამრავი დიპლომი, სიგელი, პრემია და სხვ.

1977 წელს რევაზ თევზაძე დაინიშნა საწარმოო პროცეს-

რევაზ თევზაძე. 1980-იანი წლები

ების ავტომატიზაციის გორის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის („ნიავეტომატპრომის“) დირექტორად და როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ – ინსტიტუტში დაიწყო მოღვაწეობის თვისობრივად ახალი ეტაპი.

ყოველდღიურ ცხოვრებაში საოცარ სითბოს ამჟღავნებდა ადამიანებთან ურთიერთობაში. ყველასთან ცდილობდა სიახლოვეს. იყო საოცრად დახვეწილი კულტურის პატრონი.

გარეგნულად მიმზიდველი და სიმპატიური, დაბალი და წყნარი ხმით მოსაუბრე, უაღრესად დახვეწილი მანერებით და ყველასა და ყველაფრისადმი განსაკუთრებული ყურადღების გამამახვილებელი – დიდ პატივისცემას იმსახურებდა, როგორც თანამშრომლების, ისე უცხო და უცნობი ადამიანების მხრიდანაც.

თითოთსაჩვენებელი ოჯახი შექმნა რევაზ თევზაძემ ქალბატონ ელენე ლორთქიფანიძესთან ერთად (1953წ).

რევაზ ალექსანდრეს ძე გარდაიცვალა 1994 წელს. დაკრძალულია თბილისში, საბურთალოს სასაფლაოზე.

მშვიდად შეუძლია იძინოს სამშობლოს კურთხეულ მიწაში. მის სახელს არასოდეს დაივიწყებს მონაგარი – შვილები, დავითი და ირინა, შვილიშვილები ნინო, ანი, ბაია, ალექსანდრე (საშა).

ფარნაოზ სპარსიაშვილი

ქართულიენის განმარტებით ლექსიკონებში სიტყვა „ინჟინერი“ (უცხო სიტყვათა ლექსიკონში – „ინჟინერი“) განმარტებულია, როგორც უმაღლესი ტექნიკური განათლების მქონე ადამიანი.

როდესაც საქმე ეხება ფარნაოზ სპარსიაშვილს, თამამად და სიამაყით შეიძლება ვთქვათ, რომ იგი არის არათუ უმაღლესი ტექნიკური განათლების მქონე, არამედ უმაღლესი დონის (რანგის) ინჟინერი, რომელმაც ექვსი ათეული წლის განმავლობაში თავისი გონებითა და ხელებით შექმნა და დანერგა წარმოებაში უამრავი ტექნიკური ხელსაწყო, მოწყობილობა თუ სისტემა, რომლებმაც პოზიტიური ბიძგი მისცეს სხვადასხვა ტექნიკური დარგის შემდგომ განვითარებას. ბატონ ფარნაოზს დიდი ღვაწლი მიუძღვის თბილისში მმართველ-გამომთვლელი მანქანების ქარხნის დაარსებაში, ქარხნისა, რომლის გამოშვებული პროდუქციაც კონკურენციას უწევდა, მთელ მსოფლიოში, იმდროისთვის არსებულ ნიმუშებს. უფრო მეტიც – ფარნაოზ სპარსიაშვილის უშუალო და აქტიური მონაწილეობით გამოშ-

ახალგაზრდულ ასაკში.

როდესაც საქმე ეხება ფარნაოზ სპარსიაშვილს, თამამად და სიამაყით შეიძლება ვთქვათ, რომ იგი არის არათუ უმაღლესი ტექნიკური განათლების მქონე, არამედ უმაღლესი დონის (რანგის) ინჟინერი, რომელმაც ექვსი ათეული წლის განმავლობაში თავისი გონებითა და ხელებით შექმნა და დანერგა წარმოებაში უამრავი ტექნიკური ხელსაწყო, მოწყობილობა თუ სისტემა, რომლებმაც პოზიტიური ბიძგი მისცეს სხვადასხვა ტექნიკური დარგის შემდგომ განვითარებას. ბატონ ფარნაოზს დიდი ღვაწლი მიუძღვის თბილისში მმართველ-გამომთვლელი მანქანების ქარხნის დაარსებაში, ქარხნისა, რომლის გამოშვებული პროდუქციაც კონკურენციას უწევდა, მთელ მსოფლიოში, იმდროისთვის არსებულ ნიმუშებს. უფრო მეტიც – ფარნაოზ სპარსიაშვილის უშუალო და აქტიური მონაწილეობით გამოშ-

კებული მართვის ავტომატიზირებული სისტემების გამოთვლითი ტექნიკის საშუალებები (კომპლექსები) წარმატებით გამოიყენებოდა ყოფილი საბჭოთა კავშირის, ჩეხოსლოვაკიის, ბულგარეთის, გერმანიის, ჩინეთისა და ირანის როგორც ატომურ, ისე თბოელექტრო სადგურებზე.

ფარნაოზ დავითის ძე სპარსიაშვილი დაიბადა თელავის რაიონის სოფელ წინანდალში (ღირსეული ჭავჭავაძეების მამულების სიახლოვეს) 1931 წლის 17 იანვარს. საშუალო სკოლის წარმატებით დამთავრების შემდეგ იგი გახდა საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის მექანიკის ფაკულტეტის სტუდენტი.

1955 წლიდან იწყება მისი შრომითი მოღვაწეობის ხანგრძლივი და დღესაც მიმდინარე პერიოდი. მისი სამუშაო ადგილებისა და თანამდებობების შემოკლებული ჩამონათვალიც კი საკმარისია საიმისოდ, რომ წარმოვიდგინოთ, თუ როგორი მრავალფეროვანი და საინტერესო იყო და არის მისი მეცნიერულ-ტექნიკური მოღვაწეობა, როგორ რთულ და პრობლემატურ საკითხებთან ჰქონდა უშუალო შეხება: „საქჰიდროენერგომშენის“ მექანიკური ქარხანა (ინჟინერ-კონსტრუქტორი, წამყვანი კონსტრუქტორი, მთავარი კონსტრუქტორის მოადგილე), ქარხანა „თბილხელსაწყო“ (მთავარი კონსტრუქტორი, მთავარი ინჟინერი), თბილისის ტაქომეტრიის სპეციალური საკონსტრუქტორო ბიური (მთავარი ინჟინერი, დირექტორი), ტაქომეტრიის მთავარი კონსტრუქტორი (1972 წ. ყოფილ საბჭოთა კავშირში ტაქომეტრიის დარგის კურირების ფუნქციით), სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „ელვა“ (დირექტორი), გორის საწარმოო გაერთიანება დილას“ შემადგენლობაში შემავალი სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი

„ნიიავტომატპრომი“ ე.წ. „კვლევითი“ (დირექტორი), სააქციო საზოგადოება „ელვა“, რომელიც ჩამოყალიბდა მმართველ-გამომთვლელი მანქანების ქარხნის ბაზაზე (დირექტორის მოადგილე, აქვე მეთვალყურეთა საბჭოს თავმჯდომარე), საქართველოს მეცნიერებისა და ტექნიკის საზოგადოების პრეზიდენტის წევრი, ცოდნის გამავრცელებელი საზოგადოების პრეზიდენტის წევრი, საქართველოს სავაჭრო პალატის ტექნიკური ექსპერტი, ყოფილი საბჭოთა კავშირის მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტის დიზელის ძრავების გამოცდის კომისიის წევრი და ა.შ.

გასული საუკუნის მეორე ნახევარში მსოფლიო ტექნიკურმა პროგრესმა მიაღწია არნახულ სიმაღლეებს: ფართოდ გაიშალა მუშაობა ატომური ენერჯის გამოყენებით სხვადასხვა სტრატეგიულ სფეროში, სწრაფი ტემპებით განვითარდა კიბერნეტიკა და ელექტრონული ტექნიკის წარმოება, გამოთვლითი მანქანების გამოშვება, სხვადასხვა ტექნოლოგიური პროცესებისა და ინდუსტრიული კომპლექსების მართვის ავტომატიზირებული სისტემების დანერგვა, უამრავი პარამეტრის ავტომატური კონტროლის ხელსაწყოების მასიური წარმოება, ახალი მასალების (მათ შორის პოლიმერულის) შემუშავება და მათი მასიური გამოყენება მიმზიდველი დიზაინის მქონე ფართო მოხმარების საგნების დამზადებისას და მრ. სხვა.

ეს ის სფეროები და დარგებია, რომლებშიც ფარნაოზ სპარსიაშვილი თავს ისე გრძნობდა და გრძნობს, როგორც თევზი წყალში.

აღსანიშნავია ის, რომ ფარნაოზ სპარსიაშვილის მიერ შექმნილი ხელსაწყოები, მოწყობილობები და სქემები გამოირჩევა

განსაკუთრებული ორიგინალურობით და სიმარტივით, რაც მეტყველებს მის მიერ ფიზიკისა და მათემატიკის ფუნდამენტალური პოსტულატების ზედმიწევნით საფუძვლიან ცოდნაზე.

ფარნაოზ სპარსიაშვილი საოცრად თბილია თანამშრომლებთან ურთიერთობაში. მორიდებული და თავმდაბალი არასდროს ცდილობს თავი სხვაზე წინ დააყენოს ან გამოიყენოს თავისი თანამდებობრივი სტატუსი და შეეცადოს რაიმე პრივილეგიის მოპოვებას.

კიდევ ერთი, მართლაც რომ შესაშური და ყველასთვის მისაბაძი ნიშან-თვისებით გამოირჩევა ბატონი ფარნაოზი. მას შესწევს უნარი ძალიან ღრმად ჩაწვდეს ნებისმიერი პრობლემის არსს და დაუღალავი (ზოგჯერ დღელამური), თავაუღებელი განსჯისა და შრომის შედეგად მივიღეს სასურველ შედეგამდე. საშუალო ტანის, სუსტი აღნაგობის ინჟინერ-მეცნიერი არასდროს კარგავს წონასწორობას ურთულეს სიტუაციებშიც კი; მუდამ მზადაა დინჯად და დაბეჯითებით გაუზიაროს თავისი ცოდნა და გამოცდილება ნებისმიერ ადამიანს, იქნება ეს რიგითი მოქალაქე თუ ამათუიმ დარგის სპეციალისტი. გამორჩეულად საინტერესო მოსაუბრეა და ადვილად იქცევა გარშემომყოფთა ყურადღებას. ყველაზე უკეთესად კი მაინც ეხერხება ტექნიკურ საკითხებზე მსჯელობა და კამათი, როდესაც იგი მაქსიმალურადაა მობილიზებული და მყარი არგუმენტებით იცავს თავის მოსაზრებებს და პოზიციას.

ასეთი ადამიანები, როგორც წესი, უხმაუროდ აკეთებენ მნიშვნელოვან საქმეებს დღევანდელი, ე.წ. ასოცირებული პროფესორების მთელი არმიისგან განსხვავებით, რომლებიც თვალში ეჩხირებიან ყველას და გაუმართლებელი და ყოვლადუსაფუძ-

ვლო პრეტენზიებით აბეზრებენ თავს საზოგადოებას.

ფარნაოზ სპარსიაშვილი დღესაც მთელი ენერჯითა და ჭაბუკური სულისკვეთებით იღწვის ტექნიკის ფართომასშტაბიან ფრონტზე, თუმცა ბოლო დროს მას დააკისრეს არცთუ სასიამოვნო მისია – იგი მონაწილეობს იმ საწარმოს ლიკვიდაციის პროცესის დოკუმენტურ გაფორმებაში, რომელშიც იმუშავა თითქმის 27 წელი. ძალიან განიცდის ამ ამბავს, მაგრამ, როგორც იტყვიან, „ძალა აღმართს ხნავს“.

განსაკუთრებით თბილი სიტყვებით იგონებს ბატონი ფარნაოზი იმ პერიოდს, როდესაც მუშაობდა გორის „ნიავეტომპრომის“ („კვლევის“) დირექტორად (1987-1991 წ.წ.). იგი იგონებს: „...ინსტიტუტის პროფილი და ნამუშევრები ჩემთვის ცნობილი იყო იქ მისვლამდე, მაგრამ როდესაც ახლოს გავვეცანი შექმნილი და დანერგილი ხელსაწყოებისა და სისტემების არეალს, ვერ გავექეცი ძლიერი შტაბეჭდილების გავლენას...“, „...მინდა აღვნიშნო ის თბილი მიღება, რომელიც ვიგრძენი ინსტიტუტის თანამშრომლებისგან...“, „...ინსტიტუტში მუშაობდა ბევრი მაღალი კვალიფიკაციის მეცნიერ-სპეციალისტი, ქიმიკოსი, ელექტროტექნიკოსი, კონსტრუქტორი...“.

განსაკუთრებული თბილი სიტყვებით იგონებს ბატონი ფარნაოზი ინსტიტუტის ყოფილ დირექტორთან, ლევან ხარატიშვილთან ურთიერთობას: „...მან ძალიან ბევრი გააკეთა ინსტიტუტის წინსვლისათვის, თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის და სოციალური პირობების გაუმჯობესებისათვის...“

ხაზგასასმელი და მისასალმებელია ის გარემოება, რომ „კვლევის“ დირექტორის თანამდებობაზე მუშაობის პერიოდში

ფარნაოზ სპარსიაშვილი (ცენტრში) უახლოეს ადამიანთა გარემოცვაში

ფარნაოზ სპარსიაშვილმა მრავალ ტექნიკურ სიახლეს დაუდო სათავე და ინსტიტუტის ნამუშევრებს შესძინა იმდროისთვის არსებულ ტექნიკურ მოთხოვნილებათა შესაბამისი იერსახე. ამალდა წარმოებული პროდუქციის (ხელსაწყოები, სისტემები, კომპლექსები) ხარისხი და იგი თითქმის გაუთანაბრდა ევროპულ სტანდარტებს.

გულისტკივილით ამბობს: „...დღემდე სათუთად ვინახავ პირადობის მოწმობას, სადაც წერია, რომ ვმუშაობდი, როგორც გორელები ეძახიან, „კვლევეთში“...“

ფარნაოზ სპარსიაშვილის ხანგრძლივი მოღვაწეობის ერთი თვალის გადავლებითაც კი დარწმუნდებით, რომ მთელი ცხოვრების განმავლობაში ფენდაფენ მისდევდა შეუჩერებელ

ტექნიკურ პროგრესს და ზოგჯერ ასწრებდა კიდევ მას.

დასანანია, რომ უზარმაზარი ტექნიკური შემოქმედება ვერ მოაქცია იმ ჩარჩოებში, რასაც მაღალი რიგის დისერტაცია ჰქვია. ესეც მისი თავმდაბლობის, მორიდებულობის და საკუთარი „მეს“ წინ არწამოწვევის თვისებებითაა გამოწვეული.

სამწუხაროდ, წიგნის ფორმატი და ჟანრი არ იძლევა იმის საშუალებას, რომ უფრო ვრცლად და დეტალებით ვისაუბროთ ფარნაოზ სპარსიაშვილის ტექნიკურ შემოქმედებაზე. დღესაც, ოთხმოცი წლის ასაკშიც, აქტიურად განაგრძობს საინჟინრო-სამეცნიერო მოღვაწეობას. იგი კვლავ სიანხლების ძიებაშია.

ბატონი ფარნაოზი ათზე მეტი გამოგონების ავტორია კოლეგებთან ერთად. მიღებული აქვს სამთავრობო ორდენი და მედლები, ასევე უამრავი დიპლომი, სიგელი და პრემია.

ფარნაოზ სპარსიაშვილს თავის გამოგონებებიდან ყველაზე მნიშვნელოვნად მიაჩნია: „ნაგლინი ფურცლის რაოდენობის ავტომატური მარეგულირებელი ბუფერულ ზონაში“ (დაინერგა ინდოეთში, ერთ-ერთ მეტალურგიულ ქარხანაში) და „მაგნიტური, რევერსიული ტაქომეტრი“ (სხვადასხვა მიმართულების ბრუნვის სიჩქარეების გაზომვა).

ფარნაოზ სპარსიაშვილი ამჟამად ცხოვრობს და მუშაობს თბილისში.

ვუსურვებთ ჯანმრთელობას და მზვერძელობას მეუღლესთან, ორ ქალიშვილთან, სიძეებთან და სამ შვილიშვილთან ერთად.

ველით თქვენგან ახალ-ახალ წარმატებებს, ბატონო ფარნაოზ, საყვარელი მამულისა და ქართველი ერის საკეთილდღეოდ.

გურამ ტორონჯაძე

გორის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტს („ნიავტომატპრომს“) თავისი არსებობის 37 წლის განმავლობაში ჰყავდა ექვსი დირექტორი, რომელთაგან ყველაზე ახალგაზრდა გახლდათ გურამ ტორონჯაძე.

გურამ ივანეს ძე ტორონჯაძე დაიბადა ქ. გორში 1936 წლის 2 მაისს.

დედა, მარიამ ალექსანდრეს ასული ცაცებაშვილი მედიცინის დარგის მუშაკი

გახლდათ; მამა, ივანე მიხეილის ძე ტორონჯაძე ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას.

გურამ ტორონჯაძე სულ პატარა ბიჭი იყო, როდესაც ოჯახმა მიიღო შეტყობინება, რომ მამამისი დაიღუპა გერმანელ ფაშისტებთან ერთ-ერთი შეტაკების დროს.

გურამ ტორონჯაძემ დაამთავრა ქ. გორის №11, ე. წ. „რკინიგზის“ საშუალო სკოლა ოქროს მედლით და 1953 წელსვე სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტზე. მისი ბავშვობის ოცნება იყო გამოსულიყო რადიო-ფიზიკოსი, რაც აუსრულდა კიდეც 1958 წელს.

ამ დროისთვის გორის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში

(„ნიავეტომატროში“) კვლავ იგრძნობოდა ტექნიკური დარგის სპეციალისტების დეფიციტი და გურამ ტორონჯაძე, პირველადი გასაუბრებების შემდეგ, მიღებულ იქნა სამუშაოდ.

იგი, სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე მუშაობდა „ნიავეტომატრომის“ სხვადასხვა სამეცნიერო თუ ტექნიკურ სექტორში. გაიარა თითქმის ყველა თანამდებობრივი საფეხური, დაწყებული რიგითი ტექნიკოსიდან დამთავრებული დირექტორის მაღალი პოსტით.

გურამ ტორონჯაძემ 1961 წელს ნათელა ჯავახიშვილთან ერთად შექმნა ოჯახი. სულ მალე კი მოსიყვარულე ოჯახმა იზეიმა ვაჟიშვილის, ივანეს შექმნა. სამწუხაროდ ივანეს მამის ბედი დაჰყვა, ადრეულ ასაკში დაობლდა. სულ 5 წლის იყო, როცა დედა გარდაეცვალა. ქალბატონი ნათელა მოულოდნელად (1967წ.) გამოეცალა ოჯახს.

სამეცნიერო შრომაში მთელი არსებით ჩართულ გურამ ტორონჯაძეს ნაკლები დრო რჩებოდა საიმისოდ, რომ პატარის აღზრდისთვის დაეთმო სათანადო ყურადღება და მიიღო გადაწყვეტილება ერთხელ კიდევ ეცადა ოჯახის შექმნა. და მართლაც 1969 წელს გურამიმ თავისი ცხოვრება დაუკავშირა ქალბატონ ალას, რომელთანაც შეეძინა 2 შვილი – მარიამი და ალექსანდრე.

აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ გურამ ტორონჯაძე კარგად იყენებდა უნივერსიტეტში მიღებულ ცოდნას და მისი პრაქტიკული გამჭრიახობის წყალობით თანდათან აფართოებდა მოღვაწეობის არეალს. ასევე, თანდათან იჭედებოდა ახალგაზრდა მეცნიერის კვალიფიკაცია საიმისოდ, რომ გურამს მიეღწია მთავარი ინჟინრის თანამდებობისათვის. ამ რანგით მან თორ-

მეტი წელი იმოღვაწა და შემდეგ უკვე დაიკავა „ნი-იავტომატპრომის“ დირექტორის ადგილი, როგორც უკვე გამოცდილმა მეცნიერ – მუშაკმა და სამეცნიერო – საინჟინრო მოღვაწეობის კარგმა ორგანიზატორმა.

გურამ ტორონჯაძე მონაწილეობას იღებდა „ნიავტომატპრომში“ მიმდინარე თითქმის ყველა სამეცნიერო თუ საინჟინრო (პრაქტიკული) პრობლემების გადაწყვეტაში და წარმოების დანერგვის სფეროში.

გურამი მარიამთან ერთად.

გამოირჩეოდა ტექნიკური საკითხების ორიგინალური გადაწყვეტის უნარით, ამიტომაც გახლდათ მრავალი რაციონალური წინადადების და გამოგონების ავტორი.

ძალიან უბრალო იყო ყოველდღიურ ცხოვრებაში. დიდთან დიდი იყო პატარასთან პატარა. იმავედროულად დაჯილდოებული იყო განსაკუთრებული იუმორის უნარით. მასთან ურთიერთობა სიამოვნებას გვრიდა ყველას. რაზედაც არ უნდა ყოფილიყო საუბარი, იქნებოდა ეს მეცნიერული კამათი თუ საყოფაცხოვრებო თემატიკა, მისი საუბარი და მსჯელობა ყოველთვის იუმორით იყო შეზავებული, რაც ერთობ მიმზიდველს და საინტერესოს ხდიდა მასთან ურთიერთობას. გურამთან მოსაუბრეს

ზოგჯერ შექმნია შთაბეჭდილება, თითქოს იგი სერიოზულად არ მონაწილეობსო საკითხის გადაწყვეტაში, მაგრამ სულაც არ იყო ასე. ვინც მას კარგად იცნობდა, დაგვერწმუნება, რომ გურამი ერთი ნახევარსფეროთი ღრმად იყო ჩაფლული ამათუ-იმ პრობლემის გადაწყვეტის პროცესში და გარედან შეუმჩნევ-ლად „იჭყლელდა“ ტვინს, მეორე ნახევარსფეროთი კი იუმორის მოშველიებით თბილ და მეგობრულ ურთიერთობებს ამყარებდა მოსაუბრეებთან.

გურამისთან ერთად შორ მივლინებაში წასვლა იყო დიდი სიამოვნება. საქმეს დროულად და ხარისხიანად აკეთებდა და განუწყვეტლივ ხალისიან – მხიარული ყოველდღიური ცხოვრე-ბით ცხოვრობდა.

მრავალ სამეცნიერო პრობლემის გადაწყვეტაში იყო ჩაბმული ერთდროულად და „თავისი“ პირადი სამეცნიერო კარიერისთვის საზრუნველად დრო აღარ რჩებოდა – ვერ დაამთავრა სადის-ერტაციო თემაზე მუშაობა, სხვას კი ამ მიმართულებით, ბევრს ამოუდგა მხარში და დააკვალინა.

გურამ ტორონჯაძე გარდაიცვალა 2005 წლის 25 აპრილს. დაკრძალულია გორში.

„ნიიავტომატარომის“ (კვლევნიოთის“) თანამშრომელთა არასრული სია

ა

1. აბაიაძე გიორგი
2. აბულაძე ლეონიდე
3. აბრამიშვილი ვილიკა
4. ამბროლაძე ეკატერინე
5. ანიკაშვილი ზურა
6. აღხაზიშვილი დათო
7. ასანიძე კოკი
8. ათანელოვი ზურა
9. აშიანი ივანე (ტექ. მეც. კანდიდატი)
10. აკოფაშვილი გივი
11. აფრიაშვილი ფრიდონი
12. არაქელოვა (გუსკინა)

ტონია

13. ალავერდაშვილი ჯუბო
14. ავალიშვილი სოსო
15. აიზენბერგი მიშა
16. არაქელოვი ჟორა
17. ანანიაშვილი ამირანი
18. აპრესოვი სტეფანე
19. არშაკუნი გურამი
(ტექ. მეც. კანდ.)
20. არშაკუნი დალი

21. აკაევა გალია
22. ალავერტი პავლე
23. აფციაური ნანი
24. არუწევა გულო
25. ასუმოვი ვიქტორი
26. არბოლიშვილი სიმონი
27. ამბოკაძე ვახტანგი
28. აგიბალოვა რევა
29. აკოფაშვილი შალვა
30. აბაიაძე ლალი
31. აბულაძე გოგი
32. ასტამაძე მერაბი

ბ

1. ბერძენიშვილი გიორგი (ჟორა)
2. ბერძნიშვილი გიმერი
3. ბუთხუზი კოლია
4. ბაქრაძე ოთარი
5. ბახანდარაშვილი ავთანდილი
6. ბაკურაძე ეკატერინე
7. ბაიაძე დიმიტრი
8. ბაინდურაშვილი ლევანი

9. ბოლოთაშვილი ანა	34. ბოჭორაძე ბესო
10. ბუთლიაშვილი ვახტანგი	35. ბოჭორაძე თინა
11. ბერიძე გიორგი (ჟორა)	36. ბეგაშვილი ავთანდილი
12. ბერძნიშვილი მიხეილი	37. ბელოკოლსკაია ზინა
13. ბლიაძე ჯემალი	38. ბარბაქაძე ციცო
14. ბინიაშვილი ანზორი	39. ბერუაშვილი მაცყვალა
15. ბინიაშვილი ჟორა	40. ბერელიძე თემო
16. ბიჩინაშვილი ჟორა	41. ბლიაძე მზია
17. ბადრიდღინოვა ალექსანა	41. ბასიშვილი ცისანა
18. ბერიძე გურამი	

(ტექ. მეც. კანდ.)

19. ბარბაშინა მარია
20. ბარჯაძე თემო
21. ბაღდასაროვა ასმათი
(ტექ. მეც. კანდ.)
22. ბალიაშვილი ედიშერი
23. ბერიძე გელა
24. ბარამიძე ბადრი
25. ბაბკინა სვეტა
26. ბაიაძე ლალი
27. ბალიაშვილი ვახტანგი
28. ბოლოთაშვილი მარგო
29. ბალახაძე ლერი
30. ბუზიაშვილი ვალიკო
31. ბაინდროვი ირაკლი
32. ბეჟანიშვილი ზაური
33. ბალამწარაშვილი ირა

ბ

1. გაგნიძე ნანა
2. გოგოლაძე სულიკო
3. გოზალიშვილი მერი
4. გოზალოვი ალექსანდრე
5. გასიტაშვილი ედიკა
6. გლოტოვი სერგო
7. გლოტოვა ტაია
8. გოჩაშვილი ლუიზა
9. გვერდწითელი თეიმურაზი
10. გერმანიშვილი ანზორი
11. გერმანიშვილი მაცყვალა
12. გიორგობიანი იური
13. გეორქოვი პავლე
14. გიგოლაშვილი იზო
15. გონჩარი ეკატერინე
16. გიუნაშვილი ვალერი

17. გეგაური ავთო
18. გლუხოვი პავლე
(ტექ. მეც. კანდ.)
19. გუნდიშვილი ვახტანგი
20. გეგაია ნიკოლოზი (კოლია)
21. გოლდმანი ლონია
22. გამდლოშვილი (დუხა) ნოდარი
23. გოცირიძე ლიანა
24. გაჩეჩილაძე შამილი
25. გლურჯიძე შოთა
26. გაი ვლადიმერი
27. გაფრინდაშვილი ციალა
28. გაბუნია ნინა
29. გოგინოვა გენრიეტა
30. გრიგალაშვილი ანერი
31. გოგინოვა ლენა
32. გეგოლაშვილი ნანა
33. გაჩეჩილაძე მელანო
34. გოგოლაძე მაყვალა
35. გეგიაშვილი ჟორა
36. გოგიაშვილი ოთარი
37. გაფრინდაშვილი გევი
38. გოდერძიშვილი ლევანი
39. გრძელიშვილი თემო
40. გურწიშვილი
41. გვარაძე მელიორი
42. გიუნაშვილი სოსო

43. გოგიაშვილი მზია
44. გვერდწითელი არჩილი
45. გოლოშვილი ლალი
46. გავაშელაშვილი შლავა
47. გოგოლაძე მერი
48. გეგიაშვილი მარინე
49. გოგელაშვილი ანელი

დ

1. დანიჩევა ვალენტინა
2. დაენიჩევა ანო
3. დადიანიძე ვაჟა
4. დავარაშვილი ისაკი
5. დავარაშვილი რაისა
6. დრიაევი ბორია
7. დუდაევი (ჯიგიტა) ზარიბეგ
8. დეკანოსიძე მარინე
9. დეკანოსიშვილი ნუნუ
10. დანელია ჯუმბერი
11. დუდარი არკადი
12. დუდაშვილი ქეთინო
13. დვალისშვილი შოთა
14. დემურიშვილი ჯულია
15. დადიანიძე ნუნუ
16. დათიაშვილი თენგიზი (ჭოლა)
17. დიმიტრიადი პავლე
18. დანდურიძე დალი

ე

1. ენდელაძე გრიშა
2. ელიზბარაშვილი გურამი
3. ეფრემიძე მერაბი
4. ედიშერაშვილი გივი
5. ედიშერაშვილი თინიკო
6. ელიაშვილი ტარიელი

ვ

1. ვასბენი ვალოდია
(ტექ. მეც. კანდ.)
2. ვარდანძე ომარი
3. ვილკული ოლეგი
4. ვორონინი საშა
5. ვარძიგულოვა ირა
6. ვარძელაშვილი მედიკო

ზ

1. ზალდასტანიშვილი ნოდარი
(ტექ. მეც. დოქტ.)
2. ზარქუა ზეინაბი
(ტექ. მეც. კანდ.)
3. ზენაძე ჭიჭიკო
4. ზაუტაშვილი ნოდარი
5. ზერეკიძე ნინო
6. ზარნაძე თინა
7. ზარნაძე მარინა

თ

1. თეთვაძე ტარიელი
2. თომაშვილი ვახტანგი
3. თომაშვილი გოდერძი
4. თიბილაშვილი სერგო
5. თედიაშვილი ილო
6. თევზაძე რევაზი
(ტექ. მეც. კანდ.)
7. თეთრუაშვილი ზაური
(ეკონ. მეც. დოქტ.)
8. თოროზოვი დოდო
9. თოროზაშვილი რეზო
10. თათარაშვილი ვენერა
11. თათარაშვილი გალინა
12. თოთლაძე ცაბო
13. თომაძე ელენორა
14. თინიკაშვილი გივი
15. თათარაშვილი ნელი
16. თავყელიშვილი თემო
17. თავაძე გენრიხი
(მთავარი ინჟ.)
18. თავართქილაძე იანი
(კუკური)
19. თეთრუაშვილი ნუნუ
20. თარაშვილი ნინო

ო

1. იარდალაშვილი ლილი
2. იარდალაშვილი მედიკო
3. იასამანიშვილი ედიშერი
4. ილარიშვილი მიშა
5. ივანიაძე სულიკო
6. იტრიევი ალექსანდრე
7. იოსებაშვილი მიხეილი
8. იოსებაშვილი ირაკლი
9. იასამანოვი თემო
10. იასამანოვი გივი
11. იჟიცკაია გალია
12. იასამანოვა ლიანა
13. იოსებაშვილი თამრიკო
14. იასამანოვი ნანული
15. იმედაშვილი დათო
16. იონათამიშვილი ზურა
17. იოსებიძე მირიანი
18. იოსებიძე ომარი
19. იასამნიშვილი დავითი
20. იასამანოვა ლეილა
21. იონათამაშვილი თინა

კ

1. კანდელაკი დონარა
2. კომრაკოვი იური
(ტექ. მეც. კანდ.)
3. კაპანაძე ამირანი
4. კოვზიაშვილი უშანგი
5. კაკალაშვილი ალექსანდრე
(ტექ. მეცნ დოქტ.)
6. კასრაძე გაიოზი
7. კასრაძე ბორისი
8. კაზიევა თამარი
9. კვალაიაშვილი ნუგზარი
10. კიკნაძე ზაური
11. კიკნაძე ირაკლი
12. კოპინაშვილი ჟორა
13. კოგუტოვი კოლია
14. კოგუტოვა ვალენტინა
15. კალინინა ირინა
16. კავკასიძე შოთა
17. კაკაურიძე გიო
18. კოპაძე გულნარა
19. კარაპეტეიანი მარეიეტა
20. კუკანოვი ანატოლი
21. კობალაძე კუკური
22. კომუაშვილი მირიანი
23. კრიხელი იზოლდა

24. კრიხელი იოსები
(ტექ. მეც. კანდ.)	49. კარაპეტოვა ლეილა
25. კუთხაშვილი თამარი	50. კუთხაშვილი ნათელა
26. კუთხაშვილი ჟორა	51. კობახიძე ლეონიძე
27. კუთხაშვილი ზაური	52. კაპანაძე ციური
28. კერესელიძე ქსენია	53. კუპრაშვილი გურამი
29. კალესნიკოვი სტიოპა	54. კუპრაშვილი ლამარა
30. კეკელიშვილი მორისი	55. კოვზირიძე მზია
31. კეკელიშვილი მიტო	56. კვინიკაძე ილო
32. კინკრიაშვილი ელიკო	57. კოჩუაშვილი შურა
33. კეჩხუაშვილი ირაკლი	58. კაკაშვილი ციცო
34. კაზარიანი ვერა	59. კოლხმაზოვი გოგი
35. კულიჯანოვა ირა	
36. კეჩხუაშვილი იზა	
37. კასრაძე მარინა	
38. კვიციანი თენგიზი	
39. კუპრაშვილი თამარი	
40. კრიხელი გერცელი	
41. კიკნაძე თემო	
42. კიკნაძე ტარიელი	
43. კეკელიაშვილი ზურა
(ტექ. მეც. კანდ.)	
44. კბილაშვილი ჰამლეტი	
45. კუდუხოვი ტუნო	
46. კუდუხაშვილი სოსო	
47. კოკოევი თენგიზი	
48. კოჩუაშვილი სერგო	

ლ

1. ლიუბარსკი
2. ლომკაცი ომარი
3. ლაცაბიძე ნოდარი
4. ლაცაბიძე გურამი
5. ლომსაძე არჩილი
6. ლომაძე ლარისა
7. ლუკაშვილი თემო
8. ლაკოშვილი სარდიონი
9. ლოთიშვილი ლერი
10. ლაცაბიძე ციცო
11. ლაპიაშვილი ლალი
12. ლომაკინა ანნა

მ

1. მამაგეიშვილი ამირანი
2. მიქაუტაძე ნელი
3. მუმლაური ანზორი
4. მუმლაძე ზურა
5. მუმლაძე მალხაზი
(ტექ. მეც. კანდ.)
6. მარქაროვი ლევი
7. მაკასარაშვილი დიმიტრი
8. მაკასარაშვილი ნინა
9. მაისურაძე გივი
10. მაისურაძე როსტომი
11. მანაშეროვი რობერტი
12. მაკრაზიძე მარინა
13. მატვიენკო ეკატერინე
14. მოტავილნიკი ევლოკია
15. მასურაშვილი მანანა
16. მანჯგალაძე რობერტი
17. მიქაძე ლიტი
18. მერაბიშვილი ჟალინა
19. მამულაშვილი აბესალომი
(ტექ. მეცნ. კანდ.)
20. მამულაშვილი ციალა
21. მახნიაშვილი ელგუჯა
22. მესხი ანზორი
23. მესხიძე ლევანი
24. მაზმიშვილი კაკო
25. მუქნიაშვილი გიორგი
26. მაცაბერიძე სერგო
27. მებაღური ანზორი
28. მძინარიშვილი ვალენტინი
(ფიზ. მათ. მეც. დოქტ.)
29. მეცხვარიშვილი შამილი
30. მეცხვარიშვილი ვანო
31. მარკევიჩი იგორი
32. მარგევიძე მელტონი
33. მარგევიძე გიორგი
34. მანველიშვილი ვოვა
35. მახარობლიძე თამარი
36. მჭედლიშვილი ნუგზარი
37. მახარაძე ამირინდო
38. მაჩაბელი ტუკა
39. მალრაძე ლიანა
40. მატარიძე თენგიზი
41. მჭედლიშვილი ნათელა
42. მიტიტანიდი პლატონი
43. მესხი ვენერა
44. მალრაძე ილია
45. მალრაძე ნონა
46. მურადელი ილია
47. მწითურიძე ლამარა
48. მაჩაიძე ელგუჯა
49. მიზა ვერა

50. მექვაბიძე რუიზანი
51. მადუაშვილი გია
52. მწითურიძე აკაკი
53. მამულოვა ანო
54. მართაშვილი ლეილა
55. მანუკიანი სანდრიკა
56. მოსიაშვილი კახა
57. მარტიროსოვი ბორია
58. მარტირისოვი ზინა
59. მაკასარაშვილი ქართლოსი
60. მეფარიშვილი შოთა
61. მალლაკელიძე აკაკი
62. მაისურაძე ფედია
63. მახარობლიძე მანანა
64. მაისურაძე ლიკა
65. მალაცაძე ციცო
66. მცურავიშვილი ანზორი
67. მეტრეველი თამაზი
68. მარცვალაძე ევგენია
69. მაისურაძე გოგი
70. მადუაშვილი მაია
71. მიდელაშვილი ეთერი
72. მაზმიშვილი თინიკო
73. მჭედლიძე ნარგიზა
74. მღებრიშვილი გურამი
75. მძინარიშვილი შოთა

ნ

1. ნოზაძე ნაირა
2. ნოზაძე ციური (მეც. დოქ.)
3. ნებიერიძე კარლო
4. ნონიკაშვილი კლავა
5. ნაცვალაძე ზოია
6. ნასიძე ვანო
7. ნადირაძე ლანგო
(ტექ. მეც. კანდ.)
8. ნიკოგოსოვა თამილა
9. ნასყიდაშვილი სიმონი
10. ნადიბაიძე აზა
11. ნადირაძე თინიკო
12. ნასყიდაშვილი ნუგზარი
13. ნიკოგოსოვი ვიქტორი
14. ნოზაძე ირინე
15. ნინიაშვილი გურამი
16. ნიკოლეიშვილი ვანო
17. ნასყიდაშვილი ნუგზარი
18. ნოზაძე ვანდა
19. ნაკაშიძე მათე

ო

1. ოქროპირიძე დოდუკა
2. ოქროპირიძე მერაბი
3. ოქროაშვილი ნოდარი

4. ოქროაშვილი რამაზი
5. ოსეფაშვილი თინიკო
6. ოვაკიმოვი რობერტი
7. ოქროაშვილი ლუდა
8. ოსკანოვი სულიკო
9. ოსიპოვა ჟენია

კ

1. პოხვიშჩევა ვალია
2. პარანიჩევი ვალერი
3. პეტრიაშვილი კობა
4. პრივალოვი ლიოვა
5. პიპინოვი გრიშა
6. პოლოვინკო ვალენტინა
7. პაიჭაძე ნონა
8. პრივალოვა ინგა

ქ

1. ჟურავლიოვი რუდოლფი
2. ჟიჟილაშვილი ეთერი
(ქიმ. მეც. კანდ.)
3. ჟვანია გრიშა
(ტექ. მეცნ. დოქტ.)

რ

1. რეპინი ვეგენი
2. რუბაშვილი დალი
3. რატიშვილი ალბერტი
4. რუსიშვილი კარლო
5. რაზიკაშვილი ნუგზარი
6. რაზიკაშვილი მიშეკო
7. რაზმაძე ზაქრო
8. რეპინა მანანა
9. რუდნიცკაია ტატიანა
10. როსტიაშვილი გიორგი
11. რჩეულიშვილი ამირანი
12. რამაზაშვილი ელგუჯა

ს

1. სიხარულიძე გურამი
2. სიხარულიძე ავთო
3. სტურუა ვენერა
4. სამადალაშვილი გოგი
(ეკონ. მეც. კან.)
5. სარიდი ჟორა
6. სეროფიანი სერგო
7. სამაგლიშვილი ურანი
8. სადალაშვილი ვალოდია
9. სადალაშვილი გოგი

10. სააკოვი კობა
11. საბაშვილი სვეტა
12. საბაშვილი ლენა
13. სალამატინი შალვა
14. სახოკია იზა
15. საამიშვილი არჩილი
(ტექ. მეც. კანდ.)
16. სომხიშვილი აპოლონი
17. სტადნიკი თამარი
18. სპარსიაშვილი ნოდარი
19. სპარსიაშვილი ფარნაოზი
20. სამხარაძე ზურა
(ტექ. მეცნ. კანდ.)
21. სერპუხოვიტინა გალინა
22. სოსანიძე გივი
23. სეფერთელაძე დოდო
24. სომხიშვილი ნიკო
25. სამოილენკო ნატაშა
26. სერიკოვა ტანია
27. სკლადნიკოვი ვიქტორი
28. სულთანისვილი ზურა
29. სმოლიარი გალინა
30. სულთანისვილი შალვა
31. სტეფანოვი რემიკა
32. სუხიტაშვილი ჯემალი
33. სააკაშვილი გოგი
34. საბაშვილი ნუნუკა

35. სამადალაშვილი გურამი
36. სუმბაძე ნათელა
37. სრესელი რუსუდანი
38. სიუკაევა ლაილა
39. სერიკოვა ტანია
40. სუხადლოვა ლ.

ტ

1. ტატიშვილი რიმა
2. ტიტოვი ლიოვა
3. ტაბატაძე რიტა
4. ტიტვინიძე
5. ტურაშვილი ნათელა
6. ტატიშვილი ილია
7. ტოტროვა ჟენია
8. ტერტილოვა ოლია
9. ტურაშვილი მარინა
10. ტუროკი ლარისა
11. ტლაშაძე ლამარა
12. ტატულაშვილი გურამი
13. ტეტუნაშვილი არსენა
14. ტულუში რობერტი
15. ტატულაშვილი თინიკო
16. ტროიცკაია ლუსია
17. ტორონჯაძე გურამი
18. ტაველიძე ჯემალი
19. ტყემალაძე ამირანი

უ

1. ურიგაშვილი შოთა
2. უბილავა გურციკა
3. ურუშაძე გიორგი
4. ურფანოვი როლანდი
5. უთურგაძე ციცო

ფ

1. ფანჩვიძე ესმა
2. ფილონოვი ვანო
3. ფოსური მირიანი
4. ფიდაშვილი ნუნუ
5. ფოცხვერაშვილი ნაზიბროლა
6. ფაცია
7. ფანოზიშვილი გაიოზი
8. ფხოველიშვილი ნორა
9. ფანჯავიძე ციცო
10. ფიდიური სიმონი
11. ფულარიანი ელიზა
12. ფანჩვაძე გიზო
13. ფედოტოვა რიბა
14. ფატარიძე გოდერძი

ქ

1. ქასრაშვილი ეთერი
2. ქვრივიშვილი გია
3. ქოქაშვილი ვალოდია
4. ქოქაშვილი გოგი
5. ქოქოშვილი რობიზონი
6. ქავთარაძე როლანდი
7. ქურდაძე რეზო
8. ქავთარაძე ნინელი
9. ქილიტაური მარიკა
10. ქარუხნიშვილი არჩილი
11. ქარუხნიშვილი ნადია
12. ქინქლაძე ნოდარი
13. ქარელი ვიტალი
14. ქავთარაძე მერი
15. ქობესაშვილი გაიოზი
16. ქორჩაშვილი ჟუჟუნა
17. ქარქიშვილი ვიქტორი
18. ქერდიყოშვილი ლეილა
19. ქობესაშვილი ლადო
20. ქობესაშვილი გაიოზი
21. ქოქაშვილი ჯუმბერი
22. ქურდაძე პაატა
23. ქიტუაშვილი ელა

ღ

1. ღონღაძე თემო
2. ღვინიაშვილი თამარი
3. ღვინიაშვილი დავითი
4. ღვინიაშვილი ჟორა
5. ღვანია ზურა

ყ

1. ყანჩაველი ლუიზა
2. ყანდარელი ანატოლი
3. ყალიჩავა ალიოშა
4. ყაზაროვი ვალიკო
5. ყაზიშვილი დავითი
6. ყიფშიძე ციცო
7. ყულუმბეგაშვილი ბაბულია

შ

1. შოშიაშვილი გურამი
2. შარიქაძე აივენგო
3. შერმადინი გივი
4. შაქარაშვილი ოთარი
5. შარაშიძე ვახტანგი
6. შოთნიაშვილი ტარიელი

7. შენგელია ნოდარი
8. შულღიაშვილი გურამი
9. შულღიაშვილი ნელი
10. შკოლნიკი ედუარდი
11. შაფთოშვილი დოდო
12. შოთნიაშვილი ნანა
13. შაქარაშვილი თამარი
14. შაქარაშვილი შოთა
15. შაქარაშვილი ნუნუ
16. შენგელია მერი

ჩ

1. ჩარუევი ნოდარი
2. ჩუევი ვიქტორი
3. ჩიხლაძე ლუბა
4. ჩებოტარიოვა ოლია
5. ჩარექოვი თამაზი
6. ჩიხლაძე ლევანი
7. ჩუხრუკიძე ჯემალი
8. ჩიტაძე ჯუმბერი
9. ჩიკოიძე ნიკო
10. ჩალაური ვალოდია
11. ჩალაური მარინე
12. ჩარკვიანი მედიკო
13. ჩორნაია გალია

14. ჩურჩუკი ლენა
15. ჩიხლაძე დიმიტრი
16. ჩიხლაძე ნაისი
17. ჩერქეზიშვილი ნანული

ც

1. ცატუროვა ლამარა
2. ცომაია გოგლა
3. ცურინოვი
4. ცინცაძე შოთა
(ტექ. მეც. კანდ.)
5. ცერცვაძე კარლო
(ფიზ. მათ. მეცნ. კანდ.)
6. ციხითათრიშვილი ლეილა
7. ცოხნიაშვილი ანზორი

ძ

1. ძულიაშვილი ომანი
2. ძნელაძე რობერტი

წ

1. წუწუნავა თენგიზი
(ფიზ. მათ. მეცნ. კანდ.)
2. წიწიკაშვილი ომარი
3. წერეთელი ნუგზარი
4. წიწუაშვილი იოსები
5. წიქარიძე გოდერძი
6. წიწიკაშვილი ვლადიმერი
7. წიწვიძე ციცო

ჭ

1. ჭანკოტაძე ვახტანგი
(ტექ. მეცნ. კანდ.)
2. ჭელიძე ოთარი
3. ჭოჭელი თენგიზი
4. ჭყვიძე ელგუჯა
5. ჭყვიძე მალხაზი
6. ჭყვიძე ნანა
7. ჭონიშვილი არჩილი
8. ჭოჭელი ანაიდა
9. ჭყონია კობა

ს

1. საბელაშვილი მერი
2. საბელაშვილი გერონტი
3. სარატიშვილი ლევანი
4. სუციშვილი იოსები
5. სუციშვილი გია
6. სუციშვილი სესილი
7. სომასურიძე კოტე
8. სატიაშვილი ოთარი
9. საღური გია
10. საღური იულონი
11. ხერხეულიძე კახი
12. ხოსროშვილი გურამი
13. ხაზარაძე ალბერტი
14. სუციშვილი რიმა
15. ხითარიშვილი იოსები
16. ხუდადოვა ლიანა
17. ხოსროშვილი ზოია
18. ხეჩინაშვილი
19. ხინიკაძე თენგიზი
20. ხარაზიშვილი ლენა

21. სუციშვილი ელიზა
22. სიზანიშვილი ნანული
23. სუციშვილი ომარი
24. საჩირაშვილი ანზორი
25. სორბალაძე ლამარა

ჯ

1. ჯოზაძე გ.
2. ჯამბრიშვილი გივი
3. ჯოლბორდი შოთა
4. ჯოლბორდი თამრიკო
5. ჯირკველიშვილი ზურა
6. ჯამაგიძე გურამი
7. ჯეირანაშვილი ლილია
8. ჯიოშვილი თემო
9. ჯიოშვილი მარინა

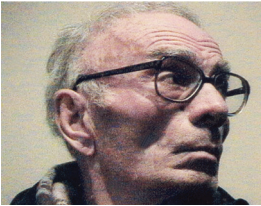
ჰ

1. ჰაიტი ალექსანდრე

სარჩევი

1. წინასიტყვაობა -----	3
2. გიორგი ბერძენიშვილი -----	11
3. ლევან ხარატიშვილი -----	16
4. უშანგი კოვზიაშვილი -----	24
5. რევაზ თევზაძე -----	30
6. ფარნაოზ სპარსიაშვილი -----	34
7. გურამ ტორონჯაძე -----	40
8. „ნიიაკტომატპრომის“ თანამშრომელთა არასრული სია -----	45

პასტანო ჭანკოტაძე

დაიბადა ქ. თელავში 1933 წელს. აქვე დაამთავრა ვაჟთა მეორე საშუალო სკოლა ოქროს მედლით.

თბილისის უნივერსიტეტის (მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის) დამთავრების შემდეგ მუშაობდა ქ. გორის სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში სხვადასხვა თანამდებობებზე, ლაბორანტიდან სწავლულ მდივანამდე, ასევე რამდენიმე სამრეწველო ორგანიზაციის ხელმძღვანელად.

ტექნიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, გორის საპატიო მოქალაქე, საქართველოს მწერალთა შემოქმედებითი კავშირის წევრი. ავტორია ათეულობით სამეცნიერო შრომისა და გამოკვლევების, ასევე ოთხსამდე პუბლიცისტური წერილის.

გამოცემული წიგნები: „ბედისწერა“ (რომანი), „ლეგენდები“ (ლექსები), „გენერალი გორიდან“ (მონოგრაფია), „ბოლო ვაგონის ლექსები“, „მხიარული რითმები“, „იხარეთ“ (საბავშვო ლექსები), „ხსოვნის წიგნი“ (სამ ნაწილად), „სითბო ჩემკენ და ჩემგან“ (ლექსები), „კიბის 75 საფეხური“, „ალმასა“ (მოთხრობები, ნოველები), „აჯაფსანდალი“, „მინიატურების ალბომი“, „ტელეპათიური თავგადასავლები“, „იგავ-არაკები“, „მტვენის ნაჟური“ (ლექსები), „ნოსტალგია“ (ლექსები, ნოველები), „პუბლიცისტიკა“, „აბა გამოიცანი“ (საბავშვო ლექსები), „თიკუნები“, „გველების სასაფლაო“, „როგორ გავზარდოთ მოგების შანსი“, „კვლევითის“ დირექტორები“.